

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg be-
tragte det som vedtaget, at den ønskede
orlov meddeles fra og med den 14. januar
d.å. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræde-
ren for folketingsmedlem Nyborg.*

Formanden:

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg be-
tragte det som vedtaget, at stedfortræderen
indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Sted-
fortræderen vil herefter blive indkaldt som
midlertidigt medlem af folketinget fra og
med den 14. januar d.å.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om æn-
dring af ligningsloven.*

(Lovforslaget (nr. 18) findes i tillæg A. sp.
393, fremsættelsen i tidenden sp. 139).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de un-
der punkterne 4-6 på dagsordenen opførte
sager, nemlig:

*Første behandling af forslag til lov om æn-
dring af ligningsloven [af Juul-Madsen m.fl.].*

(Lovforslaget (nr. 5) findes i tillæg A. sp.
19, fremsættelsen i tidenden sp. 79).

*Første behandling af forslag til lov om æn-
dring af ligningsloven [af Erhard Jakobsen
m.fl.].*

(Lovforslaget (nr. 15) findes i tillæg A. sp.
45, fremsættelsen i tidenden sp. 129).

*Første behandling af forslag til lov om æn-
dring af udskrivningsloven og lov om særlig
indkomstskat.*

(Lovforslaget (nr. 17) findes i tillæg A. sp.
49, fremsættelsen i tidenden sp. 120).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Finansministeren (Anders Andersen):

Både det konservative folkeparti og cen-
trum-demokraterne har fremsat lovforslag
om ændringer af ligningsloven for at få re-
videret de regler om indkomstbeskatning af
ejerboliger, som socialdemokratiet og socia-
listisk folkeparti fik gennemført i juni 1973.
Også regeringen har fremsat et lovforslag,
der har det samme hovedformål.

Jeg skal først knytte nogle bemærkninger
til det konservative folkepartis lovforslag og
derefter omtale centrum-demokraternes for-
slag.

Efter de konservatives forslag skal leje-
værdien af egen bolig i enfamiliehuse og
ejerlejligheder fra og med indkomståret
1974 beregnes på grundlag af ejendomsvær-
dien ved 15. almindelige vurdering, men le-
jeværdiprocenterne skal være noget lavere
end efter de regler, som socialdemokratiet
og SF fik gennemført i juni 1973. De konser-
vative foreslår således, at lejeværdien skal
være 2½ pct. af de første 500.000 kr. ejen-
domsværdi og 5 pct. af beløb, hvormed ejen-
domsværdien overstiger de 500.000 kr.

For ejendomme, der er anskaffet eller
søgt byggetilladelse til efter den 8. december
1969, foreslås dette gennemført med virk-
ning allerede fra indkomståret 1974. For
andre ejendomme skal der derimod i 1974
og 1975 gælde en noget lavere procent for de
første 500.000 kr.s ejendomsværdi, og for
disse ejendomme nås satsen på 2½ pct.
altså først i 1976.

Endvidere indeholder forslaget en lempe-
ligere lejeværdiregel for skatteydere over 67
år.

Disse forslag vil bevirke, at de samlede
lejeværdier i 1974 bliver næsten lige så store
som i 1973. I 1975 vil lejeværdierne blive
lidt højere end i 1973, og i 1976 vil de stige
yderligere.

Standardfradraget, der nu er oppe på 1
pct. af ejendomsværdien, dog mindst 400 kr.
og højst 2.000 kr. pr. lejlighed, skal efter
forslaget forhøjes til 2 pct. af ejendomsvær-

[Finansministeren.]

dien, dog mindst 600 kr. og højst 3.000 kr. pr. lejlighed. Ejerlejligheder skal nu have standardfradrag. Det har de ikke hidtil haft og heller ikke efter lovændringen i juni 1973.

Efter forslaget skal det forhøjede standardfradrag gælde fra og med indkomståret 1974.

Endelig foreslår de konservative, at et overskud på ejendomsskemaet fra og med 1974 ikke skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. De provenumæssige virkninger heraf skønnes at blive ret begrænsede. Det hænger bl.a. sammen med, at den foreslåede ret kraftige stigning i standardfradraget vil begrænse de skattemæssige overskud på ejerboliger.

Selv om forslagssvillerne og regeringen er enige om, at socialdemokratiets og SF's ordning bør ophæves, kan jeg dog ikke tilslutte mig de konservatives forslag om, hvad vi skal sætte i stedet. Efter regeringens opfattelse må det være rigtigt at tage udgangspunkt i den stilling, skattemynderen med egen bolig faktisk har haft i indkomståret 1973. Efter regeringens forslag fastholdes stillingen indtil videre på dette niveau. Dermed er der efter min opfattelse foretaget, hvad der er nødvendigt for at undgå de urimeligheder, som værdistigningerne ved 15. alm. vurdering ville afstedkomme, såfremt socialdemokratiets og SF's ordning fik lov til at blive stående.

Det konservative forslag går imidlertid videre end regeringens forslag, idet det ligefrem fører til lettelser i sammenligning med de lejeværdier og standardfradrag, der faktisk anvendes for indkomståret 1973. Mens regeringens forslag ikke medfører provenumæssige forskydninger i forhold til indkomståret 1973, vil der, hvis de konservatives forslag gennemføres, fremkomme et betydeligt provenutab, idet det er anslået, at provenutabet vil blive på 670 mill. kr. Heraf falder ca. 60 pct. på statens område og 40 pct. på kommunernes.

Tanken om at fritage overskud på ejerboliger helt for beskatning vil det efter min opfattelse være fornuftigt at henskyde til de overvejelser om en mere langsigtet løsning, som vi må i gang med, når de øjeblikkelige problemer er klaret. Det er nemlig ikke så

ligetil at fritage overskuddet for beskatning. Der vil være en lang række praktiske problemer med afgrænsning af renteudgifter, der skal regnes med ved afgørelsen af, om der er et underskud, som kan fradrages, eller et overskud, der i givet fald skal være skattefrit. Folketinget og regeringen bør derfor give den nødvendige tid til at få undersøgt, om det trods dette afgrænsningsproblem lader sig gøre at udforme en skattefritagelse for overskuddet på en måde, der kan virke rimelig i praksis.

Det næste forslag i rækken er centrumdemokraternes. Forslaget adskiller sig fra de to andre forslag ved, at der med hensyn til lejeværdiberegning ikke røres ved reglerne fra juni 1973. Efter dette forslag skal lejeværdien altså stadig beregnes på grundlag af ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering og efter de procentsatser, der er fastsat i juni-loven.

Efter centrumdemokraternes forslag skal urimelighederne i forbindelse med socialdemokratiets og SF's forslag søges afbødet ved en forhøjelse af standardfradraget. Det drejer sig om det fradrag, der træder i stedet for fradrag af de faktiske udgifter til vedligeholdelse m.v. Standardfradraget har som nævnt hidtil udgjort 1 pct., altså mindst de 400 kr. og højst de 2.000 kr. pr. lejlighed. Centrumdemokraterne foreslår nu, at overgrænsen på de 2.000 kr. skal forhøjes til 5.000 kr. pr. lejlighed. Satsen på 1 pct. og undergrænsen på 400 kr. foreslås derimod ikke ændret.

Ligesom de konservative foreslår centrumdemokraterne, at standardfradraget også skal gælde for ejerlejligheder, der hidtil ikke har haft ret til dette fradrag.

Endelig foreslår centrumdemokraterne, at et overskud på ejendomsskemaet ikke skal medregnes ved opgørelse af den skattepligtige indkomst; altså også her svarer forslaget til de konservatives forslag.

De samlede provenumæssige virkninger af forslaget vil i 1974 blive ret overskuelige, jeg kunne næsten sige uoverskuelige i en anden forstand, for det er nemlig meget svært at beregne, om der vil blive et plus eller et minus.

For samtlige ejerboliger under ét vil lejeværdien blive noget højere, men dette opvejes altså af, at man forhøjer standardfradra-

[Finansministeren.]

get, som efter forslaget også skal indrømmes over for ejerlejlighederne, og at overskud på ejerboliger skal gøres skattefrit.

Man må vel sige, at mens det for det første år vil blive nogenlunde uændret i forhold til 1973, må det nok antages, at der i det kommende finansår, altså i 1975, vil blive et provenutab, der skønsmæssigt kan anslås til ca. 200 mill.kr.

For de enkelte ejerboliger vil centrumdemokraternes forslag medføre, at beskatningsforholdene i næsten alle tilfælde bliver anderledes end i 1973. Det hænger sammen med, at både lejeværdier og standardfradrag ændres, dels fordi de skal beregnes af de nye ejendomsværdier ved den 15. alm. vurdering, dels fordi selve beregningsreglerne som nævnt bliver anderledes end i 1973.

For det store flertal af enfamilieshuse med underskud på ejendomsskemaet er det ret vanskeligt at overskue forslagets virkninger. For den store gruppe, hvor ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering ikke overstiger 200.000 kr., vil både lejeværdien og standardfradraget blive helt som efter juni-lovens regler. Det betyder altså, at mange ejere af mindre enfamilieshuse i 1974 vil komme til at betale en højere indkomstskat end i 1973, dersom de har købt hus eller søgt byggetilladelse før 9. december 1969, og desuden vil de efter centrumdemokraternes forslag få yderligere skattestigning i 1975.

Er enfamilieshusene vurderet til mere end 200.000 kr. ved 15. alm. vurdering, vil den foreslåede forhøjelse af standardfradragets overgrænse i nogle tilfælde bevirke, at stigningen i standardfradraget bliver lige så stor eller større end stigningen i lejeværdi, i andre tilfælde vil nettoresultatet blive, at underskuddet på ejendomsskemaet vil blive mindre end i 1973, sådan at ejerens indkomstskat stiger i 1974 og igen i 1975.

Det kan vel ikke undre, at jeg ikke kan give tilslutning til hverken det konservative folkepartis eller centrumdemokraternes forslag, men at jeg naturligvis foretrækker regeringens forslag, indtil der har været rimelig tid til at gennemdrøfte hele boligspørgsmålet og gennemføre en langsigtet løsning. Både for ejerboliger og for lejligheder, der udlejes, står det for mig som mest rigtigt at blive stående ved de lejeværdier og de stan-

dardfradrag, der faktisk skal anvendes for indkomståret 1973.

Det er det, regeringen foreslår. Regeringens forslag bygger på, at man i det kommende år bevarer lejeværdien og fradraget ensartet i forhold til 1973, så at der derfor for langt de fleste ejerboliger vil være den samme skattemæssige belastning.

Men det følger naturligvis af den parlamentariske situation, som vi har her i folketinget, at vi i udvalget må behandle disse forslag og søge at finde frem til løsninger, der er rimelige i den givne situation, og det tilsiger jeg gerne min medvirken til.

Egon Jensen (S):

Jeg forstod på finansministeren, at han var ret køligt indstillet over for forslagene fra konservative og fra centrumdemokraterne, og jeg vil da gerne indlede med at sige, at det er jeg så sandelig også på mit partis vegne. Jeg tror nok, vi har et forskelligt udgangspunkt med hensyn til, hvorfor vi er kølige over for det. Finansministeren sagde også, at man foretrak regeringens forslag. Ja, det tror da pokker, det løser intet som helst og står bare ved status quo. Men ved denne behandling skal vi beskæftige os med ikke mindre end 4 forslag: to fra regeringen, ét fra konservative og ét fra centrumdemokraterne, så man må nok sige, der er ved at være trængsel på et bestemt område, hvor man næsten søger at falde over hinandens ben for at komme en bestemt befolkningsgruppe til hjælp.

Lad mig sige rent generelt, at der er en fundamental forskellighed i opfattelsen af skattebyrden mellem regeringen og socialdemokratiet, og det er, ligesom om man i denne uge skal give til de begunstigede og i næste uge ved hjælp af regeringens andre forslag tage fra dem, der er ringere stillet. Det er en politik, som vi ikke synes om, og som vi ikke medgiver nogen velvilje. Regeringen har åbenbart penge nok, når det drejer sig om at give lettelser i forhold til det, der tidligere er vedtaget. Det er egentlig fantastisk, at man i fremsættelsen bl.a. bruger oliesituationen og de høje oliepriser som begrundelse for at undlade en ajourføring af lejeværdien af eget hus. Modsætningsvis må vil vel så slutte, at hvis oliepriserne sættes ned, så kommer regeringen med

[Egon Jensen.]

et forslag til forhøjelse af lejeværdien. Anderledes kan jeg ikke opfatte det.

Så megen iver, som man har på parcelhusområdet, har man åbenbart ikke, når det gælder det almenyttige boligbyggeri, efter den besvarelse, vi i går fik fra boligministeren, hvor man ikke rigtig ved, hvor man skal stå, og hvor man ikke rigtig vil erkende de vanskeligheder, der ligger her. På det almindelige boligbyggeris område er det vel i nok så høj grad også et problem om varmepreiser. Så skal vi i og for sig ikke holde de to ting ude fra hinanden?

Socialdemokratiets og socialistisk folkepartis vedtagne love om parcelhusbeskatningen havde jo kun til hensigt at ajourføre lejeværdien, ikke mindst i betragtning af, at boligforliget udløb med udgangen af 1973. Den oprindelige hensigt med vore skattelove er jo, at lejeværdien skulle ansættes til den leje, som man kunne få ind ved en normal udlejning af et parcelhus. Den tidligere regerings forslag opfyldte langtfra dette formål, men havde til hensigt at ligestille ejere af eget hus og lejere i lejebolig, således at man ikke skulle spekulere i skattefordele, og man skal jo ikke glemme, at gevinster i parcelhuset tilfalder ejeren, mens lejerer ikke har tilsvarende fordel. Man kan i hvert fald ikke med rimelighed beskyldte socialdemokratiet for at jage parcelhusejerne, og hvorfor skulle vi egentlig gøre det? Der er vel aldrig bygget så mange parcelhuse som netop i perioder, hvor socialdemokratiet har været med i regeringsledelsen eller haft regeringen.

Regeringens forslag går ud på at fastlåse lejeværdien til det, den var i 1973, og det er selvfølgelig også det nemmeste bare at lade det være, som det var. Det betyder et indkomsttab for stat og kommune i forhold til det finanslovsforslag, som er fremsat, og så må man altså skaffe pengene på en anden måde, medmindre man vil spare sig til lettelser for en bestemt befolkningsgruppe. Men hvor er egentlig venstres store løfter både på boligområdet og på skatteområdet, det, som man sagde så tydeligt og skar ud i pap under valgkampen før valget den 4. december? Det er, ligesom om der ikke rigtig, er blevet meget tilbage heraf.

Vore tanker på parcelhusområdet er jo, og det vil jeg gerne gentage, at vi gerne ser og helst ser, at man efterhånden aftrapper

både lejeværdi og overskud og underskud på ejendomsskemaet, så vi efterhånden bliver fri for dette gule eller grønne ejendomsskema, som skaber en række problemer for mange mennesker. Men for venstres vedkommende er det kun tanker. Der sker bare det, at man fastlåser, og hvornår vi så får en løsning, kender vi ingenting til.

Dernæst ligger det jo sådan, at det forslag, regeringen har fremsat, er så administrativt besværligt, at der vil være et parti i denne sal, der vil sige, at nu får vi noget mere af det, som vi helst ikke skal have. Jeg skal ikke nævne det parti eller andre ved navn. Men hvornår kommer man med et forslag? Hvornår har finansministeren tænkt sig at fremkomme med et forslag i folketinget, så vi ved, hvad venstres inderste tanker er ud over dette at lade stå til og lade det være ved det samme?

Regeringsforslaget fastholder standardfradraget på 1 pct. af ejendomsværdien, men maksimalt 2.000 kr., og det synes vi er rimeligt. Men centrum-demokraterne ønsker åbenbart, at standardfradraget skal op på 5.000 kr. Det sidste kan i hvert fald kun være til fordel for et fåtal af parcelhusejere, og man må vel sådan i sine inderste tanker gå ud fra, at dette forslag tages tilbage, hvis regeringens forslag mod forventning skal blive vedtaget.

De konservatives forslag ligger mere på linje med S-SF's tanker, i hvert fald i den henseende, at man beregner lejeværdien på basis af 15. alm. vurdering. Når det er sagt, må jeg tilføje, at så er linjen måske knap så tydelig, idet man opererer med 2 pct. og op til 2½ pct. i 1976 for de første 500.000 kr. og derefter 5 pct. af resten. Det må jeg i sandhed sige er en forøring til de store parcelhuse, til dem med de høje værdier, der låner penge til 12-13 pct., som de trækker fra, men skal kun medregne 5 pct., hvor det efter S' og SF's lovforslag skulle være 8 pct., så der var mere rimelighed i det.

Men altså, hvis der er en linje, så er det kun i den forstand, at man bruger 15. alm. vurdering. Procenterne er efter vor opfattelse ikke spor rimelige.

Der er dog en smule positivt ved regeringens forslag. Det er nemlig bestemmelsen om, at overgrænsen for befodringsfradraget sættes op fra 3.500 kr. til 4.500 kr. mod en hævnning af bundbeløbet fra 700 kr. til 900

[Egon Jensen.]

kr. Det ser vi positivt på. Det er en delvis håndsækning til de mange tusinde mennesker, der må rejse over store afstande og bruge mange penge for at komme til deres arbejdsplads. Men jeg tror nu alligevel, der ligger nogle problemer i det. Der ligger bl.a. det problem, at vi gerne ser og synes, det er rimeligt, at man i stedet for at give nedslaget som et nedslag i den skattepligtige indkomst, hvilket giver de store indtægter det uforholdsmæssigt største nedslag, gik over til at give et nedslag i skatten.

Formuegrænsens forhøjelser ser vi bestemt ikke med nogen som helst form for sympati på. Det forslag, som den socialdemokratiske regering fremsatte her i folketinget, og som bortfaldt ved valget, var en rimelig ajourføring, idet man satte den skattefrie formuegrænse op fra 300.000 kr. til 400.000 kr., men forøgede samtidig beskatningspromillen fra 9 til 10.

Det forslag, der ligger her, er en foræring til dem, der i forvejen har en hel del, og samtidig lemper man beskatningen. Der er ingen som helst grund til at gå op til 450.000 kr. i skattefri bundgrænse; der er ingen almindelige parcelhusejere, der får nogen som helst glæde af det. Dem, der får glæden, det er dem, der i forvejen har noget, og det er i hvert fald ikke vores linje. Disse mennesker behøver ikke denne lettelse. Jeg vil endda vove den påstand, at ikke to procent af parcelhusejerne i deres nettoformue kommer til at overstige den skattefrie bundgrænse på grund af nye ejendomsværdier.

De foreslåede ændringer i særlig indkomstskat for dødsboer vil vi gerne se nærmere på i et udvalg. Forslaget er meget teknisk betonet, og meningen med en førstebehandling er ikke at gå i detaljer om disse ting.

Jeg vil gerne som en generel betragtning sige, at vi har en fornemmelse af, at det, regeringen lægger op til, er sådan tilsyneladende uskyldige forslag, men forslag, som har en klar tendens ved at flytte skattebyrden fra dem, der i forvejen har, over på dem, som i forvejen ikke har særlig meget.

Vi er altså meget køligt indstillet over for disse forslag, men vi vil sagen tro selvfølgelig ikke nægte at medvirke i et sagligt udvalgsarbejde, men man skal ikke forvente, at vi svinger med fanerne og råber hurra. Vi

vil i høj grad nøgternt vurdere det og også prøve at komme igennem med vore synspunkter.

Glistrup (FP):

Skattelovens kvalitet er elendig. Den vigtigste enkeltårsag hertil er efter fremskridtspartiets mening, at der i dette høje ting ikke i de sidste 13 år har været nogen, der har drevet skattepolitik, som både har været kyndig og uhildet. Heri skete der jo en ændring den 4. december, og fremskridtspartiet har da også straks fremsat velovervejede skatteforslag til løsning af vore problemer både på kort og lang sigt.

Det, som statsministeren så mange gange har efterlyst her i tinget: en samlet konstruktiv løsning til klaring af vore økonomiske problemer, ligger i de forslag, fremskridtspartiet allerede har fremsat på skatteområdet, og de forslag, der følger efter dem. Der har statsministeren svaret på det spørgsmål, han har stillet så mange gange.

Men hvad er det så, vi skal behandle her i dag? Er det dette virkelig fornuftige skatteprogram? Nej, på ny viser det sig, at det var uholdbart, hvad det ærede medlem hr. Niels Helveg Petersen fortalte os i går, at regeringens forslag såmænd ikke skal have nogen særlig fortrinsstilling til at blive behandlet her i tinget sammenlignet med det, der kommer fra andre partier. Jeg vil håbe, at tingene vil udvikle sig sådan, at man forstår, der er kommet en ny parlamentarisk situation, og at man vil tilrettelægge folketingets arbejde på en sådan måde, at det, hr. Niels Helveg Petersen sagde, bliver rigtigt, men foreløbig er det altså ukorrekt.

Det, vi i stedet for ser, og som vi skal behandle her i formiddag, det er, at man følger den samme visionsløse fremgangsmåde, som har præget dette høje tings arbejde på skatteområdet siden venstres stormagtsdage før Alberti-katastrofen, nemlig at vi skal sætte sådan nogle lapper på et system, der i sig selv er håbløst, og derfor bliver det, vi nu foretager os, under alle omstændigheder håbløst.

Her til formiddag skal vi behandle 6 lapper. De 4 skal vi tale om nu, og de 2 kommer senere.

Den første af disse lapper vedrører en reorganisering af det økonomiske rovmord, som socialdemokratiet og SF sidste år i juni

[Glistrup.]

måned forsøgte at begå mod titusinder af parcelhusbeboere her i dette land, og herom blev der sagt noget meget væsentligt i tirsdags. Statsministeren elsker jo at få karakterer, og han har særlig interesseret sig for, hvordan vi i fremskridtspartiet er på skolelærerområdet. Derfor går jeg ud fra, at han navnlig sidder og angler efter, hvilken karakter vi skal give ham. Der må jeg sige, at den mindst dårlige tale, der blev holdt i tirsdags, det var hr. Erhard Jakobsens, der virkelig præciserede, at nu drejer det sig om at få løst dette parcelhusproblem med alle de vanskeligheder, som man sidder med derude i parcelhusene, hvor man ikke kan lægge budgetterne, hvor man ikke kan tilrettelægge sine forhold. Men vi, der sad og lyttede til hr. Erhard Jakobsen, måtte jo mindes Fänrik Stål-ordene, Runebergs bevingede ord: „ett dåligt huvud hade han, men hjärtat det var gott“. For forholdet var jo det, at ingen kan tvivle om hr. Erhard Jakobsens rene vilje og ønske i denne sag, men finansministeren har fuldstændig ret i, at det rent teknisk er en håbløs idé, som hr. Erhard Jakobsen bevæger sig ud i, når han vil tro, at man bare kan slå en streg over overskudsbeskatning af fast ejendom.

Så er der også et andet forslag på dette område, det er et af dem, som man på nu-dansk kalder patentreformer, i hvert fald hvis man er sagfører. Det er det konservative folkeparti, som kommer med et eller andet demagogisk overbudsforslag. Nu vil jeg ikke bruge hårde ord imod det, for vi skal jo meget gerne være venner for at nå frem til en løsning på det.

Og derfor skal jeg, da jeg ikke kan tale om det forslag fra det konservative folkeparti uden at bruge hårde ord, forlade det og gå over til det tredje forslag.

Den fribonde, som finansministeren har placeret, skal vi i fremskridtspartiet meget gerne hjælpe frem med de træk, der kræves, for at denne fribonde den kan gå i dronning Margrethes skrivepult og dér blive til gældende lov. Det er et særdeles fornuftigt forslag, som finansministeren har udarbejdet, og selv om jeg skuer ud over salen og ser sorte springere og løbere og tårne, der kan true fribonden, så skal vi med vore 28 mandater — samlet, som vi står i fremskridtspartiet om denne sag — sørge for at værne

fribonden bedst muligt. Men vi vil meget gerne være med til at trække, for der er enkelte steder, hvor vi ikke synes finansministeren har haft en helt heldig hånd; det gælder navnlig i de tilfælde, hvor der i de seneste år, navnlig i året 1973, er sket tilbygning på ejendommen, hvor ejendommen har været handlet, men under alle omstændigheder er det, det gælder om, at undgå det værste, nemlig den utryghed og usikkerhed, der ligger over mange unge børnefamiliers økonomi, mange folkepensionisters økonomi rundt omkring i parcelhusene på grund af den vanvittige måde, de blev behandlet på af skatteteoretikerne i socialdemokratiet og SF. Derfor skal vi ikke grave grøfter i parcelhushaverne, vi skal tværtimod bygge hegn, bygge værn om parcelhusøkonomien.

Den næste af de 7 lapper, som vi skal tale om i dag, vedrører befordringsfradraget. Her er forholdet jo det, at vi har en dårlig lov, men landsskatteretten har som sædvanlig formået at gøre loven endnu dårligere, ja, man må vel næsten sige, at det, landsskatteretten gør på dette område, er noget af en rekord for landsskatterettens samfundsskadelige virke inden for de senere år.

Finansministeren har i anden forbindelse ment, at vi skal have endnu flere af de højt betalte embedsmænd nede i landsskatteretten. Bl.a. med udspring i deres praksis vedrørende befordringsretten vil jeg ønske ham al mulig dårlig vanskæbne, for så vidt angår det forslag. Det, vi trænger til, det er at få ryddet op i landsskatteretten og få nogle af de mennesker ud at bestille noget fornuftigt, bestemt ikke at få landsskatterettens personale yderligere forøget til skade for befolkningen.

Hvad angår selve forslaget, som nu altså skal over til landsskatterettens administration, så indskrænker det sig jo til, at man vil lappe to steder i disse håbløse befordringsfradragregler. Man vil for det første forhøje undergrænsen, og for det andet vil man forhøje overgrænsen. Det sidste er sikkert såre fornuftigt, nu vil man altså sætte den op til 4.500 kr., men stadig er det på den måde, at de mennesker, der så har endnu større befordringsudgifter mellem hjem og arbejdsplads, virkelig skal tjene tre gange så mange penge for at kunne klare det. Vi finder det fuldstændig principstridigt at have en overgrænse i disse befordringsfradrag-

[Glistrup.]

regler, og derfor vil vi virke for, at vi ikke får nogen overgrænse, og at den i hvert tilfælde bliver væsentlig højere end 4.500 kr. Den fornødne provenudækning vil vi skaffe inden for det samme område, nemlig ved en yderligere forhøjelse af bundgrænsen til at ekvivalere så meget, som nu bliver nødvendigt, for at man ikke via disse fradrag udvider fradragsjungen yderligere. Altså med andre ord: heller væk med de 4.500 kr. og så hæve undergrænsen til 1.100 kr., eller hvor meget der nu må skønnes at skulle til for at afbalancere det.

Den tredje af de 7 lapper vedrører spørgsmålet om forskudsregistreringen. Man har i de 3-4 år, vi nu har haft kildeskatten, set den ene urimelige forskudsregistrering efter den anden ud over landet, hvor folk simpelt hen har fået deres erhvervsvirksomhed til at blomstre eller har fået vendt fingrene nedad, alt efter hvordan nu det har behaget forskudsregistrator i den givne kommune at bestemme den pågældendes forskudsansættelse. Det er et område, der fungerer særdeles dårligt i praksis. Derfor må man med interesse se på, at der kommer forslag til forbedring. Men hvad gør man så? Man siger, at det skal indbringes for skatterådet. Nu er jeg selv rundet af gammel skatterådsæt, og jeg skal love for, at mine forfædre, der sad i skatteråd, ikke rettede sig efter embedsmænd. De gjorde, hvad der var fornuftigt og ligetil. Og hvis man virkelig havde skatterådsfolk ud over landet af samme fribårne æt som vor, så var det et godt forslag. Men sådan er forholdet jo ikke mere. Det faktiske forhold i dag er, at skatterådsfolkene ud over landet sidder med disse politiske ben og er embedsmændenes fanger. Derfor er det kun med til at give en gang ekstra papir, således som systemet rent faktisk er oparbejdet, når man foreslår, at forskudsregistrator nu ikke blot skal kunne forklæde sig i sin egenskab af sig selv og ligningskommissionen, men også af skatterådet. Der gives ingen betryggelse til borgerne med dette forslag, der gives noget mere papir, derfor må vi vende os mod, at man indfører et sådant forslag. Men problemet trænger afgjort til en løsning, for det er et område, hvor praksis ud over landet er særdeles uheldig.

Den fjerde af de lapper, som man taler om, drejer sig om formueskatten, og dér er det jo således, at når vi hører det ærede medlem hr. Egon Jensen, så var det en genklang af, hvad man læser i dagbladet Aktuelt og også i det lidt mere seriøse dagblad Land og Folk. Men forholdet er simpelt hen det, at der ikke var tale om dækning for de ord, hr. Egon Jensen brugte heroppe på talerstolen. Det forslag, regeringen har fremsat — og som jo har en vis placering i Danmarkshistorien, idet det var med til at virke til det for folkestyret så heldige resultat, der fandt sted i sidste måned — er ikke noget med at give gaver til de velbøjede. Det er simpelt hen et neutralt forslag, som holder formueskatteområdet på det samme trin, som det ligger i øjeblikket. Formueskatteområdet kan give anledning til store politiske meningsforskelle. Fremskridtspartiet har med fremsættelsen af sit klare lovforslag i dette ting vist, hvad vi vil med formueskatten. Andre vil noget andet med formueskatten, men det, finansministeren foreslår her, er kun en ajourføring, hvorved formueskatten holdes på samme niveau som hidtil. Og derfor er der vist i denne lapperiernes tid ingen grund til at gøre noget særlig stort nummer ud af debatten om dette formueskatteforslag. Vi må sikkert sige, at det burde kunne gennemføres i skøn samdrægtighed, og lad os så på et senere tidspunkt tage den kraftigere debat for eller imod, om vi skal have en formueskat, og på hvilket niveau den i så fald skal ligge.

Hvad endelig angår den sidste af lapperne, som jeg skal beskæftige mig med i denne omgang, denne ulykkelige skat på „ligkister“, som fulgte med som et „m. v.“, da vi fik indført forslaget til kildeskat m. v. I virkeligheden var jo alt det interessante, der stod i det kildeskattelovsforslag, som blev vedtaget ved mødet deroppe på Store Kro i Fredensborg under det ærede medlem hr. Per Hækkerups ledelse i foråret 1967, dette „m. v.“, og det omfattede altså denne ligkisteskat, som VKR-regeringen derefter gjorde endnu mere indviklet — jeg vil ikke sige mere umulig, for det kunne den ikke gøres. Her foreslås der nu nogle ændringer i den, og jeg kan sige så meget om disse ændringer, at de gør i hvert fald ikke tilstanden værre. Tværtimod gør de den et hane-

[Glistrup.]

fjed bedre, og derfor kan fremskridtspartiet også på dette punkt støtte finansministerens forslag.

Christophersen (V):

Baggrunden for de forslag, som vi her skal drøfte om ændringer i ligningsloven, er jo de politiske begivenheder, som i løbet af november og december viste, at der ikke længere er noget flertal for det forlig, der blev indgået mellem S og SF på det boligpolitiske område. Derfor er det klart, at nu må der findes en anden løsning på de boligpolitiske problemer. Det er jo også allerede tilkendegivet af statsministeren i går, at regeringen vil stræbe frem mod en ny langsigtet boligløsning. Derfor er der jo en vældig god logik i det forslag, som finansministeren har fremsat om at føre situationen på ligningslovens område tilbage til den situation, der gjaldt, før S og SF gennemførte deres forslag i juni måned.

Jeg skal ikke gøre dette til en boligpolitisk debat. Vi får nok lejlighed til senere i denne samling at beskæftige os med boligpolitikken. Jeg skal kun sige et par enkelte, mere principielle ting. Det er klart, og det sagde jeg allerede i mit indlæg i forgårs i den debat, vi havde om statsministerens erklæring, at skal man nå frem til en fornuftig, holdbar, langsigtet boligpolitisk løsning, ja, så forudsætter det, at en række partier deltager positivt i forhandlingerne. Vi kan ikke én gang til arbejde os frem til en situation, hvor et så væsentligt område belægges med love og bestemmelser, som kun et yderst spinkelt flertal kan tilslutte sig. Derfor må der altså findes en løsning, som er så holdbar, at både ejere og lejere, boligselskaber og virksomheder og beskæftigede i byggesektoren kan disponere efter, at disse regler de vil holde. Det er lige så klart, at hvis man skal nå frem til en sådan holdbar løsning, som et rimeligt flertal står bag, ja, så må det være en løsning, der er præget af en balance mellem de forskellige boligformer. Det må være en løsning, som også er præget af en balance mellem de regler og de forudsætninger, hvorunder man må arbejde i forskellige landsdele. Det må efter venstres opfattelse, og det tror jeg er en opfattelse, som mange i denne sal vil dele, være en løsning, der indebærer en gradvis nedbringelse

af den subsidiering, man giver til boligsektoren. Det må endelig være en løsning, der er præget af en liberalisering, en frigørelse af boligområdet. Jeg skal ikke sige mere om dette.

Nu må regeringen naturligtvis have tid til at udarbejde sine langsigtede boligpolitiske forslag, og så må vi drøfte dem her i folketinget og sikre, at de når frem til en afslutning, som er så tilfredsstillende, at den opfylder de betingelser, jeg tidligere nævnte.

Allerede af de grunde, jeg her har nævnt, er det klart, at der er idé i det forslag, finansministeren har fremsat. Det går simpelt hen ud på, at man nu fører situationen for parcelhusene tilbage til den situation, der gjaldt i 1973. Det er jo rimeligt, for parcelhusreglerne var stort set, hvis vi lige ser bort fra ophævelsen af momsrefusionen, den eneste del af S' og SF's boligaftale, der blev omsat til virkelighed. Det ville være ganske urimeligt, hvis man lod denne del blive stående, mens man så for de øvrige emners vedkommende tog fat på nye drøftelser. Det fremgår også ganske klart af regeringens tiltrædelseserklæring, at ligesom den nu kommer med disse forslag, hvor den fører parcelhusenes situation tilbage til 1973-situationen, vil regeringen afstå fra at genfremsætte den tidligere regerings forslag om et udlejningsbidrag i den private og den almennyttige boligmasse. Heri ligger der netop en afbalancering; ligesom man fører situationen for parcelhusene tilbage, undlader man at ændre den situation, som gælder for udlejningsboligerne. Det er klart, at dette er en midlertidig løsning. Den må forudsætte, at vi snart kommer i gang med de langsigtede boligpolitiske drøftelser.

Men der er også nogle realitetsgrunde til at ændre ligningsloven netop på dette tidspunkt. Som finansministeren understreger i sin fremsættelse, befinder vi os i en situation, hvor netop boligtagernes udgifter øges, og hvor der samtidig er usikkerhed omkring produktion og indkomster. Og i venstre mener vi, at det er rimeligt at argumentere sådan, at det ikke i et år, hvor opvarmingsudgifterne vil stige meget stærkt, og hvor der kan indtræde problemer for beskæftigelsen og for indkomstdannelsen, kan være rigtigt derudover at påføre specielt husejerne den økonomiske byrde, som hr. Egon Jensen altså også, da han talte om

[Christoffersen.]

provenutabet, erkendte lå i det forslag, S og SF fik gennemført. Det er klart, at tilbageføringen rejser visse tekniske problemer. Jeg skal ikke komme meget ind på dem, de er jo udførligt beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, men vil dog sige, at de tekniske problemer naturligvis er størst for de huse, hvor der ikke er andet end en 15. vurdering eller en endnu senere vurdering. Dér er det klart, at man må forsøge at skønne sig frem til, hvad det for disse huse vil sige, at man fører dem tilbage til den situation, som gjaldt, hvis man blev beskattet efter 14. eller 13. almindelige vurdering, og det kunne jeg forestille mig måtte være et af de mere tekniske problemer, der vil kræve en afklaring i udvalget.

Så foreligger der jo to andre lovforslag, og nu har finansministeren jo kommenteret dem ret udførligt. Jeg skal kun sige nogle få ord om dem. Jeg skal om det forslag, der er stillet af det konservative folkeparti, sige, at der klart er stor betænkelighed ved at støtte det på grund af dets alvorlige provenumæssige virkninger. Dertil kommer den måske mere politisk prægede betragtning, at det jo nok ville vanskeliggøre tilvejebringelsen af en bred boligpolitisk løsning med en rimelig balance, hvis man gennemførte dette forslag. Det er da mit indtryk, at også det konservative folkeparti lægger vægt på at deltage i sådanne forhandlinger og også erkender nødvendigheden af en sådan afbalancering. Derfor tror jeg ikke, at det forslag, vi her er blevet stillet over for, er særlig velvalgt netop med henblik på den opgave.

Men naturligvis er der ting i forslaget, som må indgå også i de mere langsigtede drøftelser. Jeg tænker på forslaget om standardfradrag for ejerlejligheder, som også efter venstres opfattelse er ganske rimeligt. Men vel, vi ved, at indtil nu har det jo ikke været muligt, fordi det netop lå i de brede boligpolitiske aftaler, der var indgået for efterhånden en del år siden; det er dog klart en ting, der må tages op, når vi skal drøfte den fremtidige langsigtede boligpolitik, om

man også for ejerlejligheder skal indføre et sådant standardfradrag.

Så skal jeg om det forslag, der er stillet af centrum-demokraterne, blot sige, at også for det forslag gælder det jo ligesom for det konservative folkepartis forslag, at det er forslag, som ikke har det sigte, regeringens forslag har: ligesom at lade os vende tilbage til udgangspunktet for langsigtede boligpolitiske drøftelser. Også centrum-demokraternes forslag skaber i og for sig en helt ny, en helt tredje situation, og af den grund mener jeg, at også dette forslag måske er mindre velvalgt, selv om der naturligvis også her er elementer, som venstre er positivt stillet over for. Jeg skal heller ikke skjule, at der også i forslaget er ulemper efter vores opfattelse. Det er et forslag, som vil skabe problemer specielt for folk med mindre huse og specielt for folk, der bor i dele af landet, hvor vurderingerne er forholdsvis lave, fordi de altså ikke får mulighed for at udnytte den forhøjelse af standardfradraget, som ligger i centrum-demokraternes forslag.

Så har jeg kun nogle bemærkninger tilbage til hr. Egon Jensen, som sagde, at nu gav regeringen penge til dem, der i forvejen var begunstigede. Jeg ved oprigtigt talt ikke, hvad landets parcelhusejere vil sige til en sådan argumentation. Jeg tror ikke, det just var en argumentation, som ville blive forstået eller accepteret af ret mange af dem. Jeg tror, at socialdemokratiet ligesom SF nu må indstille sig på, at der foreligger en ny situation, hvor vi er nødt til at erkende, at vælgerne ikke ville acceptere det fordelingspolitiske sigte, som lå i socialdemokratiets og SFs aftale. Derfor tror jeg ikke, at man skal anvende en sådan argumentation. Jeg tror, at socialdemokratiet bør erkende, at vi må starte drøftelserne forfra.

Jeg så også et lille vidnesbyrd om denne erkendelse umiddelbart før valget, hvor den tidligere finansminister, hr. Grünbaum, netop kom med et forslag, der skulle afbøde den geografiske urimelighed, der var fremkaldt af vurderingerne. Dette forslag om, at man ikke måtte beregne lejeværdien af en vurde-

[Christophersen.]

ring, der var højere end 110 pct. over 13. almindelige vurdering, var jo i virkeligheden en erkendelse, om end på et meget sent tidspunkt, fra socialdemokratiets side af, at S' og SF's aftale i realiteten ikke var holdbar. Det er jo klart, at det forslag ville have været så teknisk kompliceret og ville i den grad have ødelagt hele lejevurderingssystemet, at det også kun kunne være blevet en overgangsordning. I det ser jeg altså et vidnesbyrd om, at selv om hr. Egon Jensen naturligvis nu — kan vi sige lidt pligtskyldigt — må fremføre en argumentation, så har socialdemokratiet dog erkendt, at den aftale, der blev truffet, vist ikke var ganske rimelig.

Så spørger hr. Egon Jensen, hvornår der kommer en løsning. Ja, det er klart, at det er op til regeringen at give svar på, hvornår den kommer med sine forslag. Jeg har da den forventning, at vi her står over for en af de opgaver, som vi hurtigt må i gang med, men på den anden side er det lige så klart, at vi ikke skal gentage de fejl, der blev begået i 1972 og 1973, hvor vi i en meget lang periode snakkede på yderst uforpligtende vis, og hvor der først i de sidste 2 uger af samlingen kom realiteter på bordet med det resultat, at de virkelige forhandlinger ikke fik rimelige muligheder. Det var også den betragtning, der lå bag det, som var til debat her i folketinget forud for valget den 4. december, hvor der blev stillet forslag om, at man genoptog boligdrøftelserne for at give dem en bedre chance.

Til hr. Glistrup vil jeg blot sige, at jeg kan forstå, at han ikke er så optaget af forskudsregistreringsproblemet. Det har måske heller ikke den store praktiske betydning for alle, men på den anden side vil jeg nu nok mene, man bør have så megen tillid til skatterådsfolkene, at man kan overlade dem denne adgang til at behandle klager.

I øvrigt tror jeg, at hr. Glistrup må indstille sig på, at vi her i folketinget har en ganske bestemt arbejdsform. De tanker, som fremskridtspartiet har, skal nok komme til debat her i salen. Det tror jeg ikke partiet bør være nervøs for, men det er naturligvis klart, at selv om der findes 28 medlemmer, som mener, at specielt deres ideer er vældig gode, giver det ikke nogen særlig

fortrinsstilling. Det, som må være afgørende, er at få forslag frem, som kan lægge grundlaget for en debat, og at bringe forslag frem, som må formodes at være politisk relevante. Jeg må nok sige, at nogle af de luftspejlinger, som fremskridtspartiet opererer med, vil forudsætte en så mangeårig politisk udvikling, hvis de overhovedet skulle realiseres, at det vel næppe kan være helt afgørende, om de kommer til debat på den anden mødedag. Jeg tror, vi skal koncentrere os om disse kortsigtede løsninger i første omgang. Så skal vi nok senere få lejlighed til at drøfte hele indkomstskattesystemets fremtid. Det tror jeg hr. Glistrup kan være ganske tryk ved.

Jeg skal blot til sidst sige om de to yderligere forslag i finansministerens lovforslag vedrørende en forhøjelse af befordringsfradraget og klageadgangen over forskudsregistrering, at venstre kan anbefale dem. Det er to forslag præget af rimelighed, og jeg tror, at specielt det om adgangen til at klage over forskudsregistreringen vil være noget, som mange skatteydere vil finde er en overordentlig rimelig løsning. Det er også mit indtryk, at der her i salen vil være et stort flertal for det forslag.

Jens Foged (V):

Ja, det er i anledning af det sidste lovforslag, der er i denne afdeling om formueskatten, at jeg tager ordet. Jeg har såmænd kun at sige, at naturligvis er de forslag, som finansministeren her har fremsat, forslag, som vi ønsker skal gennemføres. Vi finder, at denne ajourføring af formuebeskatningen var nødvendig. Det sagde vi tidligere, og det siger vi stadig væk. Vi finder tillige, at den dødsbøbeskatning, som er indsat i forslaget, er en ajourføring af den nuværende indkomstbeskatning. Men da den blev så voldsomt inddraget i debatten af hr. Glistrup, vil jeg gerne medgive, at dødsbøbeskatningen nok er et så stort virvar i dansk skatte-lovgivning, at den formodentlig ikke kan blive stående på lang sigt, at man eventuelt må tage den op i udvalget, måske forholdsvis omgående. Ved at hæve bundgrænsen udgår en masse af sagerne af sig selv. Så her vil vi være åbne for en debat.

Må jeg yderligere sige om den debat, der foregår i dag — den lægges jo fra socialde-

[Jens Foged.]

mokratiets side ligesom en lille smule for had — at den burde være ført for et år siden. Det er socialdemokratiet, det er den socialdemokratiske regering, der ikke fik ført disse forhandlinger allerede for et år siden. Gennem både artikler og tale og skrift blev regeringen advaret imod virkningerne af den 15. almindelige vurdering; man kunne allerede dengang have taget debatten op. Man vidste, at den 15. almindelige vurdering ville komme op på en ganske bestemt højde. Man havde jo statistik nok til at få at vide, at nu ligger der et arbejde, nu skal der gøres noget for, at disse parcelhusejere og andre, der kommer ind i billedet, formueejerne, ikke kommer ind i en utryghedsperiode. Den socialdemokratiske regering bragte dem ind i en utryghedsperiode, endda med en sådan voldsomhed, at det endte med, at der blev et valg i den anledning. Jeg synes, at det skal være sagt her, at folketinget på daværende tidspunkt burde have taget spørgsmålet op, og at det var den socialdemokratiske regerings skyld, at det ikke blev taget op. Opfordringerne hertil både fra folketinget og fra dagspressen, i artikler og i tale, gik på: lad os nu få det ordnet, inden vi får de store tal frem, inden de enkelte borgere frygter, at de gældende satser skulle gælde videre frem. Vi må konstatere, at det, regeringen nok egentlig ønskede, var, at de gældende procentsatser og promillesatser skulle gælde så langt som overhovedet muligt, for at der på den måde kunne udskrives noget mere både på parcelhusene og på formueejerne. Derfor finder vi, at bebrejdelserne for, hvad der er foregået på dette område, bør rettes mod den tidligere regering, der burde have taget disse ting op til nøjere betragtning.

Må jeg som sidste bemærkning i anledning af den debat, der har været om forskudsregistreringen og hr. Glistrups bemærkninger hertil kun sige, at vi er enige i, at det ikke har været tilstrækkeligt at foretage den kun i én instans. Jeg savnede kun i hr. Glistrups indlæg på dette område, at det havde været rart, når han skyder så hårdt på skatterådene, om der dog havde været et udspil om, hvordan det så skal ordnes. Men det kan vi naturligvis se på i udvalget. Vi mener, at skatterådene vil være det instrument, der kan klare dette.

Dahlgaard (RV):

Forslaget i finansministerens forslag om ændring af ligningslovens grænser for befodringsudgifter kan vi se positivt på. Jeg vil for måske at skabe en slags modvægt mod den argumentation, som hr. Glistrup var inde på, sige, at det kunne være, at vi skulle til at overveje, om vi her har nogle regler, der forstærker den igangværende tendens til bosætning langt fra arbejdspladsen. Der er måske også nogle problemer om det nære samfund, som her bør give anledning til anfægtelser, men det skal kun være strøbemærkninger. Vi er positive over for forslaget.

Vi er også positive over for at gå ind i overvejelser om at skabe en bedre klageadgang i forbindelse med forskudsregistreringerne.

Så er der spørgsmålene om reglerne for fastsættelse af lejeværdi af egen bolig og spørgsmålet om standardfradragene. Da de nuværende bestemmelser om lejeværdi af egen bolig blev fastsat i juni måned sidste år, stemte det radikale venstre imod. Vi gjorde det, fordi vi ikke var enige i disse bestemmelsers konkrete udformning, men vi gjorde det særlig, og det argumenterede jeg dengang på mit partis vegne udførligt for, fordi vi ikke kunne tilslutte os den samlede boligpolitik, som disse bestemmelser skulle ses som et led i. Vi er derfor for så vidt tilfreds med, at der nu bliver anledning til at se på bestemmelserne igen, men jeg gør opmærksom på, at vi stadig mener, at disse bestemmelser om lejeværdi af egen bolig, standardfradrag m. v. skal vurderes i sammenhæng med den øvrige boligpolitik. Regeringen har i denne forbindelse tilkendegivet, at den ikke agter at søge en boligpolitisk løsning fremmet i denne samling. Det er et standpunkt, det radikale venstre ikke er enig i. Vi tror, det vil vise sig uholdbart i praksis. Man kan ikke vilkårligt sætte det boligpolitiske ur i stå.

Derfor er vi heller ikke enig i finansministerens forslag om at fastfryse situationen for parcelhusbeskatningen til det, der var gældende i 1973. Jeg lagde med interesse mærke til, at hr. Glistrup på dette punkt, om ikke roste, for hr. Glistrup roser aldrig, men så dog udtalte sig mindre dadlende end over for de øvrige forslag, der forelå om parcelhusproblemerne. Jeg må erkende, at det

[Dahlggaard.]

undrer mig, for når man læser regeringens forslag, må enhver erkende, at det er praktisk taget ulæseligt, og hvis der er noget, hr. Glistrup har gjort sig bekendt for, så er det at gå til felts mod ulæselige love. Her var virkelig et punkt, hvor man kunne indfri et løfte om at medvirke til at nedskære lovgivningens tekster til ca. 20 pct. af det, som der altså nu i dette tilfælde forelægges fra regeringens side.

Det radikale venstre kan heller ikke tilslutte sig de lovforslag, der er fremsat af henholdsvis det konservative folkeparti og af centrum-demokraterne. Det radikale venstres opfattelse af, hvordan reglerne om lejværdi af egen bolig bør udformes, er kendt fra valgkampen. De bygger på en videreførelse af visse tankegange bag realkreditforliget i 1970. Dette realkreditforlig stod der 5 partier bag, både det nuværende regeringsparti, det tidligere regeringsparti, socialistisk folkeparti, konservative og radikale. Man skulle tro, at det var muligt at gå videre ad en vej, som et stort flertal i dette ting tidligere har kunnet følges ad.

Vi vil i det kommende udvalgsarbejde søge en løsning af parcelhusbeskatningen efter disse synspunkter. Vi vil også i vores arbejde her i folketinget prøve at fremme en bredere boligpolitisk løsning og hurtigere, end regeringen åbenbart har til hensigt at arbejde for. Når regeringen holder sig i baggrunden i denne sag, som tilfældet faktisk er, ja, så må vi se, hvilke andre veje der kan være frem i dette vigtige anliggende. Det er jo ikke blot på parcelhusområdet, der kan være en vis usikkerhed om, hvordan fremtiden er. Det gælder jo i lige så høj grad på hele det øvrige felt af boligsøgere og dem, der bygger.

Så er der lovforslag nr. 17 om formueskatten. Det radikale venstre var som bekendt før valgkampen — ikke før valget blev udskrevet, men før valgkampen rigtig kom i gang — med til at stille forslag sammen med venstre og konservative i overensstemmelse med det forslag, der nu foreligger, og derfor kan vi naturligvis tilslutte os det.

Vi er også parat til at se positivt på de ajourføringsregler, som lovforslaget indeholder om dødsbøbeskatningen.

Juul-Madsen (KF):

Vi beskæftiger os i disse formiddagstimer med et vitalt politisk område, et område, der førte til den tidligere regerings fald, fordi den ikke havde så megen politisk fornemmelse, at den forstod, at der var grænser for, hvad et flertal i folketinget kunne finde sig i, og hvad befolkningen ville finde sig i, men denne mangel på fornemmelse skyldtes vel, at den tidligere regering så stærkt havde bundet sig til socialistisk folkeparti.

Jeg skal indledningsvis sige, at det konservative forslag, som er til behandling her i dag, jo ikke er noget, vi har opfundet for tilfældets skyld, noget, vi har skyndt os at komme med efter valget. En del af det er fremsat i tidligere folketingssamlinger, og forslaget i den form, det har nu, blev fremsat allerede som et 10 punkts program under de boligforhandlinger, der fandt sted i juni 1973, og selve forslaget, som det fremsættes i dag, blev fremlagt i skatteudvalget som et ændringsforslag til ligningsloven, før valget blev udskrevet, og før vi kunne vide, at valget blev udskrevet.

Det er altså ikke nogen tanker, vi lige har fundet på, men synspunkter, som bygger på hele den tankegang, det konservative folkeparti gør sig i forbindelse med en parcelhusbeskatning, der er rimelig, overskuelig og forenklet, således at den både administrativt og i forhold til ejerboligerne her i landet kan forekomme som en fornuftig og anvendelig løsning.

Det, der er afgørende for det konservative folkeparti, er at skabe tryghed i boligen. Derfor siger vi for det første, at vi ønsker en justering af det, vi kalder lejværdien, så parcelhusejerne undgår den vældige skattestigning, der er lagt op til for 1974 på grundlag af den 15. almindelige vurdering og som en følge af det forslag, der var så spinkelt, at det altså ikke kunne bære at blive gennemført af socialdemokratiet og SF i den folketingssamling, der sluttede i juni måned 1973.

For det andet ønsker vi, at denne lejværdi over en 3-årig periode bliver tilpasset, så lejværdierne bliver ensartede for såvel gamle som nyomsatte huse, og vi ønsker, at det såkaldte overskud på egen bolig ikke skal beskattes.

[Juul-Madsen.]

Underskuddet på ejendomsskemaet kan som hidtil trækkes fra indkomsten, men det fiktive overskud — og her er vi altså enige med det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen — bør efter vores opfattelse ikke føre til forhøjelse af den skattepligtige indkomst. Vi har aldrig kunnet gå ind for det synspunkt, at en indkomst, der ikke eksisterer, skal beskattes. Vort synspunkt er, at man ved at afskaffe det såkaldte overskud på egen bolig undgår at straffe den parcelhusejer, der har betalt sin gæld og bragt sine prioriteter ud af verden. Det må være en fornuftig og sund boligpolitik.

Vedligeholdelsesfradraget ønsker vi forhøjet fra de nuværende 1 pct. til 2 pct. af ejendomsværdien, dog med forhøjelse fra maksimalt 2.000 kr. til maksimalt 3.000 kr. Her har vi altså ikke turdet gå lige så højt op som centrum-demokraterne. Deres forslag bygger jo også på andre forudsætninger end vore, men vi vil da gerne forhandle om muligheden for et endnu højere standardfradrag, men vi har indtil videre ment, at de 3.000 kr. er et rimeligt tal. Det er det alene af den grund, at selve vedligeholdelsesudgifterne jo er steget meget stærkt i den lange periode, hvor de nuværende regler vedrørende standardfradrag har været gældende.

Vi mener også, at det tidspunkt nu må være kommet, hvor det for ejerlejligheder, der i øvrigt i lovgivningen er ligestillet med parcelhusene, med enfamilieshusene, også må gælde vedligeholdelsesfradrag. Det er i virkeligheden en urimelighed, når denne simple sag ikke for længe siden er ført igennem.

Endvidere foreslår vi i vort forslag, at folk, der er fyldt 67 år, kun skal have en lejeværdi på 2 pct. af den 15. alm. vurdering indtil 500.000 kr. Det er grundsubstansen i vort forslag, og det skal så stilles over for regeringens forslag, som er det, finansministeren og hr. Christophersen har kaldt en midlertidig løsning. Det er jo altså ikke nogen egentlig løsning, men låser blot tilstandene fast, som de var før S-SF-forslaget, og som også på enkelte områder endog er ringere end S-SF-forslaget. Det er det, for så vidt som standardfradraget låses fast på 1973-niveauet, og den lettelse, der i S-SF-forslaget angår folkepensionisterne eller folk, der er fyldt 67 år, ikke er med.

Jeg må være lidt forbavset over, at hr.

Christophersen afviser det konservative forslag. Det konservative forslag er jo identisk med det ændringsforslag, der blev fremlagt til skatteudvalget, før valget blev udskrevet, og om dette forslag var der ført forhandlinger både med de radikale og med partiet venstre, og dengang var venstre af den opfattelse, at det konservative forslag var et egnet udgangspunkt for videre forhandlinger i skatteudvalget. På den måde, valget blev udskrevet på, og som det foreløb, må det stadig efter vor opfattelse være valgets tale, at befolkningen ønsker en løsning på selve spørgsmålet om, hvorledes ejerboligen skal beskattes. Befolkningen ønsker en løsning, der omfatter denne beskatning i sin helhed, og ikke et nyt tovtværkeri, der kan vare hele eller halve år, om, hvorledes den endelige beskatning skal være. Jeg skal da gerne sige, at vort forslag naturligvis fortsat er et forslag, som vi ønsker skal indgå i forhandlingerne i skatteudvalget. Jeg går ud fra, at hr. Christophersen, der hidtil har ment, at dette forslag er egnet til forhandling, fortsat har den opfattelse. Efter vor opfattelse løser regeringens forslag altså ikke de problemer, der vitterligt er med hensyn til vedligeholdelsesfradraget, nettooverskuddet, pensionisterne og med hensyn til at skabe en forenkling inden for området.

Om hr. Erhard Jakobsens forslag vil jeg gerne gøre den bemærkning, at jeg ikke tror, at man kan løse problemerne på den måde, hr. Erhard Jakobsen gør det, ved at sige, at han accepterer de lejeværdier, som blev fastlagt i den lov, der, medmindre en ny lov kommer, skal træde i kraft for 1974, altså S-SF-forliget, at han accepterer de lejeværdier, men at vi bare skal forhøje standardvedligeholdelsesfradraget fra de nuværende 2.000 kr. til 5.000 kr., så er alle problemer løst. Jeg tror, det vil vise sig i udvalget, at sådan forholder det sig ikke, men vi er da glade for, at vi i princippet er enige om, at standardvedligeholdelsesfradraget skal forhøjes, og at centrum-demokraterne tilslutter sig tanken om at afskaffe overskuddet på ejendomsskemaet, og at vi er enige om, at vedligeholdelsesfradraget også skal gælde for ejerlejlighederne.

Med hensyn til de ting, der i øvrigt er nævnt i forslag nr. 18, fremsat af finansministeren, kan jeg sige, at vi kan tilslutte os

[Juul-Madsen.]

forslaget om, at befodringsfradraget mellem hjem og arbejdsplads forhøjes fra 3.500 kr. til 4.500 kr., og vi kan tilslutte os, at skatteyderne skal kunne klage til skatterådene over den forskudsregistrering, der i dag finder sted efter kildeskatteloven. Herom er der fuld tilslutning fra det konservative folkepartis side.

Sluttelig vil jeg gerne sige, at det for det konservative folkeparti ikke mindst som følge af den konsekvens, som momsrefusionens afskaffelse har for de nye boliger, der i dag beskattes med 4 pct. af den 15. almindelige vurdering, men i øvrigt også med henblik på at skabe en varig og for parcelhusejerne tilfredsstillende løsning inden for hele dette område er meget afgørende, at vi nu i skatteudvalget finder frem til en lovgivning, der skaber ensartede, rimelige og varige skatteregler, for så vidt angår beskatningen af ejerboligen her i landet. Vi mener, det er en sag, der haster. Jeg tror, at de 800.000 parcelhusejere, der siges at være her i landet, betragter det som en hastesag, og når vi har haft et folketingsvalg, der blev udskrevet på denne sag, og et folketingsvalg, der fik det forløb, som det fik, så tror jeg, disse parcelhusejere forventer, at nu sætter man sig ned og finder en løsning på disse problemer, ikke bare en midlertidig ordning, men en langvarig løsning, der skaber tryghed, og en sådan politik vil det konservative folkeparti arbejde for.

Stetter (KF):

Indholdet i forslaget til ændringerne i udskrivningsloven svarer til indholdet i det fællesforslag, som venstre, det radikale venstre og det konservative folkeparti fremsatte i det gamle folketing, og jeg kan derfor også give tilslutning til indholdet i dette forslag. Hr. Glistrup har jo ret i, at dette forslag er neutralt på ét punkt, nemlig neutralt over for det provenu, som statskassen får ind. Med andre ord, vi har forsøgt i sin tid at finde en balance, således at vi så bort fra virkningerne af den 15. almindelige vurdering. Der er, så vidt jeg kan se, et lille overskud i forhold til, hvad der ellers ville komme ind i statskassen på grundlag af de gamle regler. Det er jo ikke neutralt over for den enkelte skatteyder. Man kan meget vel finde mange formueskatteejere, som kom-

mer i vanskeligheder på grund af disse regler, men lad det nu være.

Jeg vil gerne have sagt, at vor principielle holdning til formueskatten er, at den skal afskaffes. Vi skal arbejde for at få denne beskatning væk, og det gør vi af flere grunde. Der er som regel betalt skat af de penge, som er anvendt til at stable en formue på benene. Vi gør det også, for kommer der afkast af denne formue, så beskattes dette udbytte på grundlag af de almindelige regler om indkomstbeskatning. Endelig er der jo også den regel, at realiserer man sin formue bortset fra parcelhuse, så får man også lov til at betale skat af denne fortjeneste efter lov om særlig indkomst.

Det er ikke rigtigt, når hr. Egon Jensen udelukkende sammenligner formueskatteejere med parcelhusejere. Der er mange andre personer i dette land, som har formue, og som ikke er parcelhusejere alene. Jeg tænker på folk som håndværksmestre, detailhandlere og mange andre. De er med rette forargede over, at de behandles anderledes end f.eks. tjenestemænd, som har en reel formue i kraft af den pension, som de efterhånden får. (*Afbrydelse*). Ja, f.eks. ministre og medlemmer af dette ting. De har jo en formue i kraft af, at de på et eller andet tidspunkt får en pension. Og det er ikke rimeligt, at nogle borgere i dette land skal betale skat af en formue, og andre skal ikke. Og derfor arbejder vi altså for at få denne formueskat fjernet.

Så skulle vi i overensstemmelse med den praksis, som altså er ved at udvikle sig her i tinget, jo i virkeligheden fremsætte forslag til ophævelse af formueskatten. Men det gør vi ikke, fordi vi er et ansvarligt parti. Det at være konservativ er også at være ansvarlig. Og jeg vil gerne have sagt her — også fordi jeg er blevet valgt til udvalgsformand — at hvis samtlige partier, regeringspartiet inklusive, skal til at fremsætte forslag om deres principielle opfattelse på forskellige områder, bliver det aldeles umuligt at være udvalgsformand. Jeg må derfor henstille også til regeringen, at den undlader at fremsætte forslag, som er i overensstemmelse med venstres program, men som ikke har tilslutning, eller som man på forhånd ved ikke har tilslutning i dette ting. Det er ikke en rimelig måde at behandle personer fra de forskellige

[Stetter.]

partier på, at vi skal forsøge at gøre et alvorligt arbejde i udvalgene på grundlag af f.eks. venstres principielle opfattelser. Og jeg vil gerne have sagt dette i anledning af vor holdning til formueskatten. Vi kunne fremsætte et forslag om ophævelse, men vi gør det ikke, fordi vi ved, der ikke er nogen mulighed for at få tilslutning til det her i tinget.

Erhard Jakobsen (CD):

Må jeg om det forslag, som vort parti har fremsat, sige, at det er da ikke, fordi vi vil gøre en forfærdelig stor sag ud af det og tror, at det er så meget bedre end alt andet, der er kommet frem. Jeg vil da straks sige, at hovedsagen for os er at betri parcelhusejerne for virkningen af det lovforslag, som blev vedtaget. På hvilken måde det bedst skal ske, egner sig vist ikke til diskussion her i salen. Det tror jeg nok er decideret udvalgsarbejde. Og dér er vort parti åbent for at diskutere enhver form. Men resultatet må bare blive, at parcelhusejerne ikke rammes af de byrder, som de ville blive ramt af i henhold til den lov, der er gennemført, og som gælder i dag.

Jeg vil hellere bruge noget tid på at sige lidt om perspektivet i det hele. For der er jo ingen af os her — og det var jo også det, hr. Dahlgaard var inde på — der mener, at i og med at vi gør det, så har vi løst en sag. Nej, vi har korrigeret noget, men nu skal sagen så løses. Og da skal jeg så lige kort sige, i hvilket perspektiv centrum-demokraterne ser det. Vi ser det i det perspektiv, at lejeværdien af egen bolig skal forsvinde ud af skattelovgivningen. Det var det, som også hr. Egon Jensen var inde på: ejendomsskemaet skal rives i stykker; det skal ikke bruges mere. Men det kan man først gøre i løbet af et år eller noget i den retning. Derfor vil jeg sige til finansministeren, at når vort forslag overhovedet ikke går ind på 1976, så er det, fordi vi forudsætter, at inden den tid har vi allerede fået en ny ordning. Den nye ordning forudsætter altså ingen lejeværdi af egen bolig mere; hverken overskud eller underskud kommer længere skattelovgivningen ved.

Men det tvinger os selvfølgelig til at tage stilling til problemet om rentefradraget, og

det har vort parti taget stilling til på den måde, at vi siger: vi ønsker gerne at fjerne de misbrug, der er med hensyn til meget, meget store rentefradrag. Og derfor vil vor tanke nu og vort forslag til den tid være en begrænsning af retten til at trække renter fra til et sted omkring 25.000 kr. - 30.000 kr. og derefter — og det er i lighed med, hvad SF tidligere har været inde på — en aftrapning over en årrække, dog ikke til nul, men ned til omkring 10.000 kr., for det er dér, hvor 80 procent af alle skatteydere formentlig ligger i forvejen. Det kan ikke ramme særlig hårdt at gøre det. Men så fjerner man de misbrug, som befolkningen alene retter blikket imod, når den så voldsomt kritiserer de skatteunddragelser, der faktisk finder sted via rentefradragmulighederne.

Må jeg også sige, og dér er vi på linje med regeringen på flere punkter: vi ønsker ejendomsskatterne totalt afskaffet, men ikke på én gang, over 15 år. Vi så meget gerne, at grundskatter, der er fastsat nu, bliver fikseret, og at grundskatterne derefter aftrappes over 15 år til nul. Det er en urimelig måde at beskatte folk på. Det er en ældgammel tankegang, der går tilbage til Henry George, tilbage til et tidspunkt, hvor det gjaldt om via skattelovgivningen at bringe jorden over i den økonomisk rigtige anvendelse. Det behøver man ikke bestræbe sig på i dag, det er ordnet ved byplaner og meget, meget andet. Det er en forældet lovgivning, og den rammer fuldstændig i flæng. I én kommune er grundskyldpromillen 4, nemlig i min, i en kommune ikke langt derfra er den 60. Selvfølgelig kan man ikke køre rundt med sådan noget i vore tider. Det hører ingen steder hjemme, og derfor må det væk. Det er perspektivet i det. Til gengæld imødeser jeg så, og det er også i relation til afskaffelsen af lejeværdi og alt det dér, at de formuer, som vi parcelhusejere sidder og samler sammen over en årrække, bør vi vel nok betale noget af, men ikke i form af formueskat.

Må jeg benytte lejligheden til at sige, at jeg er også meget kritisk indstillet over for formueskatten. Jeg ved godt, at man ikke lige kan gå hen og afskaffe den, men vil man beskatte de rigere i samfundet noget mere, så bør man ikke gøre det over formueskatten i alt fald; så bør man finde andre måder at gøre det på end over formueskatten, for

[Erhard Jakobsen.]

den rammer også særdeles meget i flæng. Vi kan følge regeringen i forslaget, der ligger her.

Men det, jeg har tankerne ved nu, er kapitalvindingsafgiften. Den tror jeg vi skal tage op igen og prøve at modernisere, sådan at man på én måde skærper og én måde lemper. Skærpselen hænger sammen med, at man lemper ejendomsbeskatningen på andre måder, og skærpselen skulle ligge i, at alle parcelhuse skulle underkastes kapitalvindingsafgiften, men lempelsen skulle så ligge i, at ingen skal betale kapitalvindingsafgift, før de sidste gang afhænder deres hus. Så længe der foreligger ny købekontrakt, bør der ikke betales kapitalvindingsafgift, for det ville være en urimelighed. Men dette er fremtidsmusik. Det, det drejer sig om nu, er at lade parcelhusejerne vide, at der er et flertal her i folketinget for at lempe de byrder, som den nye ejendomsbeskatning ellers vil lægge på dem.

Må jeg så sige et par generelle bemærkninger om, hvad det egentlig er, vi har med at gøre. Jeg gør det bl.a. på baggrund af, at hr. Egon Jensen sagde, at det var en speciel gruppe mennesker. Nej, det kan jeg forsikre hr. Egon Jensen for at det ikke er. Parcelhusejerne er ikke en speciel gruppe mennesker. Jeg kan oplyse for hr. Egon Jensen, hvis ikke han selv har set efter i Statistisk Årbog, at halvdelen af parcelhusejerne har under 50.000 kr. i indkomst brutto — ikke skattepligtig, men brutto — og 80 pct. af dem har under 80.000 kr. i indkomst. Så det er vist lidt svært at sige, at halvdelen af befolkningen eller 80 pct. af befolkningen er en speciel gruppe. Nej, de rammes på en speciel måde, og det værste ved den lov, der er gennemført, er, at den rammer på en helt speciel måde, den rammer nemlig vidt forskelligt efter, hvor i landet man bor, og hvordan vurderingsmændene har vurderet. Og det er den alvorligste indvending imod loven. Jeg tror, jeg sagde det 7 gange i den forrige folketingsamling. Jeg skal gentage det nu, og så er det sidste gang, jeg skal nævne det: en forholdsvis velstående mand i en lille jysk by kan risikere at komme af med 100 kr. mere i skat som følge af den nye lov; en ganske almindelig arbejder i den kommune, jeg bor i, kan risikere at komme af med 2.500 kr. mere i skat. Hvad er forskel-

len på de to? Det er, at den mand, der bor i den lille jyske by, har dobbelt så meget i indtægt som den mand, der bor i min kommune. Man tror, at det at bo i et dyrt hus betyder, at man er rig. Det har ikke spor med det at gøre. Det kommer helt an på, hvor i landet huset ligger, og det har ikke noget med indkomsten at gøre. Og da det er indkomstskat, vi taler om, under ligningsloven, og da det er folks indkomst og evne til at betale skat, vi ønsker at beskatte efter, så er det helt urimeligt at blande den tilfældige værdi af den ejendom, folk besidder, med ind i billedet. Lad os få slået en pæl igennem, at parcelhusejerne er rige mennesker. Det er en total misforståelse. Lad os også få slået en pæl igennem den opfattelse, at dette har noget med boliglovgivningen at gøre. Ikke det allerfjerneste. Hvordan forholdet mellem udlejere og lejere skal ordnes, har da ikke noget at gøre med, hvordan de mennesker har det, der bor selv. Den beskyttelse, som parcelhusejerne i dag har, derved at de må trække nogle fradrag fra, ja, den kan vi tage fat på, men for øvrigt overstiger den ikke den beskyttelse, som alle de danske lejere har, der bor i lejligheder til 600-700 kr. og derunder. De har i kraft af den danske lovgivnings forbud mod at forhøje huslejen en beskyttelse, der svarer til 600-700 kr. om måneden, og det betyder ca. 10.000 kr. om året. Men det betyder det ikke blot, for for at kunne betale 10.000 kr. om året mere i husleje, så skal man først ud at tjene 20.000 kr. eller 25.000 kr. i indtægt, og så betale over halvdelen i skat og derefter betale sin husleje. Så stor er den beskyttelse. Må jeg straks sige, at jeg er tilhænger af at bevare denne beskyttelse, men det skal siges rent ud, at den består i kraft af dansk lovgivning. Derfor har lejerne en beskyttelse, som jeg er stolt over at have medansvaret for, men så skal det også siges, at den er der, og så skal man ikke fortælle parcelhusejerne, der i mange tilfælde har lavere indkomster end dem, der bor i lejlighederne, at de er nogle, der er særlig beskyttede, for det passer ikke.

Det er derfor, mit parti bringer forslaget om overskud ind i billedet. Er man klar over, at hovedparten af dem, der har overskud på egen ejendom, har under 30.000 kr. i bruttoindkomst, under 30.000 kr. i bruttoindkomst? Det er da klart nok, for hvem er det, der har overskud? Det er da ikke folk,

[Erhard Jakobsen.]

der er rige. Der er da ingen rige mennesker, der er så tåbelige, at de går hen og betaler deres hus kontant, når de kan trække renteudgifterne fra. Nej, folk, der har overskud på egen ejendom, er naturligvis dem, der ikke har råd til at tage nye lån i deres hus. Derfor straffer man dem altså ved at lade dem betale skat af, at de ikke har råd til at tage lån op i deres hus, og derfor bør retfærdigvis det, der hedder overskud af egen bolig, ikke beskattes længere, og det vil mit parti stå meget fast på i udvalget, idet jeg vil understrege, at formålet stadig væk er at få lettet for ejerne, ikke generelt, for der er ingen grund til at ændre generelt; der vil være masser af ejendomme rundt omkring i landet, hvor det gennemførte forslag faktisk næsten ingen stigning giver. Man vil vel oven i købet kunne finde tilfælde, hvor det giver en lempelse. Her taler jeg om de gamle ejendomme, jeg taler ikke om de nybyggede osv., som jeg gerne så lempet. Det er derfor for øvrigt, vi står på dette med at føre fradraget i vejret, fordi vi tror, det er den eneste måde, hvorpå man kan komme til at hjælpe også dem, der har bygget i den allernyeste tid. Men som sagt, det er noget vi må se på i udvalget. Men der er da ingen grund til at hjælpe folk, der i forvejen næsten ikke er kommet til at betale noget. De, der skal hjælpes, er da i første række dem, der skal af med 1.500-2.000 kr. og 3.000 kr. mere i skat, fordi de tilfældigvis bor et sted i landet, hvor husene enten er dyre, hvad de ikke kan gøre for, eller fordi vurderingsmændene har sat ejendomsværdien i vejret med 150 pct. i modsætning til andre steder i landet, måske en nabokommune, hvor vurderingen er sat i vejret med 80 pct.

Må jeg som afslutning bare advare mod gennemsnit. Det har heldigvis heller ikke fra socialdemokratisk side været nævnt i dag. Jeg håber aldrig, vi skal høre det mere, disse tåbelige ting om, at gennemsnittet var 100 pct. Jeg skal lige illustrere det. Selv om det var rigtigt, at det var 100 pct. alle steder i landet, så ville 100 pct., lad os bare sige i

Jelling, betyde, at et hus steg fra 100.000 kr. til 200.000 kr. Og så følger fradraget samtidig op fra 1.000 til 2.000 kr., og det vil sige, at manden næsten ikke kommer af med noget. Men i en københavnsk omegnskommune eller i udkanten af Vejle måske eller inde i byen, betyder en stigning på 100 pct. en stigning fra 200.000 kr. til 400.000 kr., og dér følger standardfradraget ikke med. Det betyder, at manden kommer netto af med 1.000 kr. eller sådan noget mere i skat. Det er altså, hvis det var 100 pct. Men når det så oven i købet nogle steder i landet er 100-150 pct., ja, så bliver det jo endnu værre.

Jeg skal bare sådan for at beskytte kolleger mod nogen sinde at falde for fristelsen til at bruge eller misbruge gennemsnitstal, minde om den gamle historie om, hvordan det gik nogle soldater, der skulle svømme over en å. Det var i de gode gamle underkorporaltider, og underkorporalen var en hård børste, og han sagde: bare svøm, I tusedrenge, der er ikke noget at være bange for. Ja men der var fem, der ikke kunne svømme. Det skal I ikke tage jer noget af, siger han, gennemsnitsdybden er 1,25 m. De fem druknede, for der var 10 m dybt ude midtpå.

Børge Johansen (CD):

Jeg vil blot i tilknytning til det, hr. Erhard Jakobsen allerede har sagt om forslaget til ændring af udskrivningsloven sige, for så vidt angår forhøjelsen af den skattefrie bundgrænse for formuer fra 300.000 kr. til 450.000 kr., at den kan måske nok være rimelig, men når vi alligevel er en lille smule betænkelige, hænger det sammen med det indtryk, man kan have fået af de foregående dages debatter, den mulighed for en kritik, der kunne blive åbnet, når man skal til at tale om de øgede byrder, der skal bæres i fællesskab. Men vi er ikke usympatisk indstillet over for forslaget, og jeg går ud fra, at vi under udvalgsbehandlingen kan få lejlighed til at drøfte det ud fra en rimelighedsbetragtning.

Ømann (SF):

Jeg må erklære mig enig med den konservative ordfører, men kun på et meget begrænset område, nemlig når han siger, at de forslag, der ligger her i dag, ikke løser noget som helst. Det er jo det fattige ved debatten i dag, at her er der alene tale om en tilbageføring — og vi får jo nok mange forslag her fra venstres side, som bærer overskriften „tilbageføring“, og hver gang bliver det dyrt, når der skal føres noget tilbage.

Men det, man dog kunne savne, og det, som lå i aftalen mellem S og SF, var et perspektiv for, hvordan man løste de urimelige skatteforhold på hele dette område, vi i dag taler om. Det er da helt klart, at man ikke kan køre videre med en statskonfirmeret boligstøtte i form af et fradrag på 50.000 kr. pr. år for ny erhvervede eller nybyggede parcelhuse svarende til en kontant støtte på ca. 30.000 kr. Det er der ingen økonomi, der kan holde til, hvis man skal have et fornuftigt nybyggeri.

Det er lige så klart, at man ikke kan holde til, at folk, der har boet i deres hus i en levealder og nedbetalt deres gæld, får et skattemæssigt overskud og bliver beskattet fra hus og hjem. Begge disse problemer må løses. Jeg håber ikke, at finansministeren sætter det arbejde i stå, som er indledt i hans ministerium angående løsningen af disse problemer, hvor hovedproblemet er at udskille privat gæld fra erhvervmæssig gæld. Jeg håber, at dette arbejde fortsætter, og at resultaterne fremkommer i skatteudvalget. Jeg vil gerne spørge finansministeren, om han kan svare bekræftende herpå.

Men det, vi ser i dag, er altså en tilbageføring; vi ser i dag regeringens politik udkrystalliseret på en meget tydelig måde, på en tydeligere måde, end den fremgik af debatten i går og i forgårs. Det er et hovedformål i regeringens politik at pumpe flere penge ud til ejerne af jord og ejendom i dette land; jo større ejendommene er, og jo rigere de pågældende er, jo flere penge skal andre befolkningsgrupper forære dem.

Jeg må sige, at jeg har i den forbindelse lidt ondt af budgetministeren, som jo burde være økonom. Han ved godt, at enhver letelse på ejendoms- og jordfeltet betyder yderligere stigning i priserne på jord og ejendom, altså benzin på inflationsbålet.

Det, man gør her, er, at man laver en lov-

givning om skabelse af inflation, en lovgivning om lejlighed til yderligere gældsstiftelse. Jeg har også lidt ondt af finansministeren, som jo er forenet i samme person som budgetminister, selv om jeg ikke betvivler hans vilje til at gøre godt for jordejerne, for hvordan skal det gå med regeringens stolte løfter om skattelettelser, når man solder pengene op til formål, der netop stiller større krav til en finanspolitisk stramning netop på grund af det inflatoriske indhold, som forslagene har?

Hvad solder man op? Ja, i forhold til den finansplan, som er den eneste, vi her har at holde os til, den forrige regerings, giver man her lempelser på lejeværdierne, som vel andrager ca. 300 mill. kr., på formueskatten 60 mill. kr., på omsætningsafgiften ved afhændelse af fast ejendom vel 500 mill. kr., og så vil man også vælte 300-400 mill. kr. væk fra amtsskatterne og over på indkomstskatterne. Det er en net regning, der i dag udskrives til den del af Danmarks befolkning, som ikke ejer noget.

Med hensyn til lejeværdierne er det jo et administrativt tilbageskridt — det er allerede bemærket heroppefra — det byrdefordelmæssige, det er umiskendeligt, og her har vi altså et område, hvor man tager noget ud af finansplanen, og hvor det er andre, der skal betale det; det skal man ikke tvivle om.

Det blev sagt heroppefra, at S og SFs aftale på dette område ikke kunne holde. Det er nu ikke rigtigt. Der var en aftale om, og det var et løfte her fra denne talerstol fra den daværende finansministers side, at når man kendte resultatet af 15. almindelige vurdering, ville både S og SF tage lejeværdierne op til overvejelse og rette de skævheder, der eventuelt kunne være. Men det lå jo sådan, at hr. Erhard Jakobsen, som havde fået løfte om denne overvejelse, ikke kunne afvente denne drøftelse og disse afvejninger. Det var altså ikke aftalen, der ikke kunne holde, og jeg må da almindeligt sige om dette forhold, lejeværdierne, at det var ikke absolut SFs politik, selv om vi stemte for forslaget, at man før en egentlig reform skulle starte med en forhøjelse af lejeværdierne. Derfor var det naturligvis også vort synspunkt, at hvis der viste sig skævheder, ville vi være med til at revidere.

Jeg vil gerne sige i dag: det er vi stadig

[Ømann.]

væk parat til. Jeg vil da skønne, at i forhold til det vedtagne forslag fra juni — den lov der ligger — kunne det måske være rimeligt at lempe med $\frac{1}{4}$ pct. over hele linjen på lejeværdierne, svarende til en lempelse på i alt 70-80 mill. kr., men så må det være en ufravigelig forudsætning, at man giver en tilsvarende lempelse på lejeboligernes område, fordi den boligordning, vi gik ind for, var en helhed.

Jeg skal ikke sige meget om de andre foreliggende forslag. Det konservative forslag er jo et klart overbud, vi har set det før, det er et overbud ud over alle grænser, og man kan spørge: hvad er egentlig logikken i, at man vil fritage dem med overskud for at betale skat af deres overskud, når man ikke samtidig har en videregående reform? Hvorfor skal de, der har et lille underskud, ikke også belønnes, de bliver vel også relativt dårligt stillet?

Det samme kan man sige om hr. Erhard Jakobsens forslag, men dér må jeg nu nok tilføje: hr. Glistrup sagde noget om hr. Erhard Jakobsens rene vilje. Ja, hvad går denne rene vilje ud på? Den går ud på at belønne dem, der har et stort parcelhus, og som har en høj indkomst, når man nemlig vil følge den teknik at forhøje standardfradraget til 5.000 kr. For man skal lægge mærke til, at hr. Erhard Jakobsen ikke foreslår, at man skal forhøje procenten, den skal fortsat være 1 pct.; det vil sige, at de, der har de små parcelhuse, vurderet i nærheden af et par hundrede tusinde kr., får ikke noget ud af hr. Erhard Jakobsens retfærd, men det er dem med de dyre parcelhuse, dem med de høje vurderinger og dem med de høje indkomster, der virkelig høster gavn af det. Jo, det er en ren vilje.

Med hensyn til formueskatten, ja, så er dette altså et led i solderiet. Så vidt jeg kan se, er der soldet her for 60 mill. kr., og det kunne vel nok i denne situation være værd at overveje, om ikke pengene skulle anvendes på anden måde.

Jeg kan, med den form forslagene har, ikke tiltræde nogen af dem. Vi vil fremlægge vore synspunkter i udvalget. Vi vil naturligvis se på, om der skulle være mulighed for løsninger, der ikke indebærer en så høj betaling for andre skatteborgere som det, disse forslag indebærer.

Jens Møller (KrF):

Regeringens forslag til ændring af ligningsloven betegner, så vidt vi kan se, i og for sig kun en fastlåsning på 1973-niveauet. Derfor er vi indforstået med det, idet det jo kun er tænkt som et pusterum for folketinget til at få lavet en virkelig reform på hele boligområdet. Jeg må dog sige, at en forudsætning for vores medvirken er, at lejerne i udlejningsejendomme ikke stilles ringere forholdsvis.

Med hensyn til de to andre forslag, fra centrum-demokraterne og de konservative, synes vi, der er flere gode ideer i dem. Dér vil jeg gerne særlig nævne spørgsmålet om beskatningen af overskud på ejendomsskemaet. Vi mener, det er principielt rigtigt, at overskud på ejendomsskemaet ikke beskattes. Det er jo i virkeligheden for en meget stor del ældre mennesker, det går ud over, ældre mennesker, der efter den nuværende ordning mange gange er nødt til at pantsætte deres hus til det offentlige for at kunne blive ved at bo i det. Som også andre har sagt, må jeg understrege, at det jo ikke er alle parcelhusejere, der er kapitalister. Hvis man er så bange for, at det skulle gavne også dem, der sidder i de meget store huse, ville jeg da ikke have noget imod, at man undersøgte muligheden for at lave en eller anden overgrænse for ejendomme, hvor dette overskud skulle falde væk.

Vi er altså meget positive over for dette og vil gerne medvirke til det, enten det kan ske i form af et ændringsforslag til regeringens forslag, eller det eventuelt kan ske ved et selvstændigt lovforslag lidt senere hen. Men det haster; de mennesker, der sidder i disse huse, mærker allerede i dag skatetrykket alvorligt.

Spørgsmålet om standardfradragets størrelse og om standardfradrag for ejerlejligheder vil vi gerne se på i udvalget. Vi vil altså gerne være med til at arbejde med dette forslag fra regeringen i udvalg under hensyntagen til de to andre forslag.

Jeg vil dog også nævne, som en enkelt har gjort før, at når man læser regeringens forslag, opdager man, at det er uhyre kompliceret, at det kræver et større studium at finde ind i, hvad det egentlig betyder. Dette understreger yderligere, hvor nødvendigt og vigtigt det er med en virkelig reform på hele boligområdet.

[Jens Møller.]

Med hensyn til formueskatten er der jo også her tale om en ajourføring på grund af de papirformuer, som ejerne af ejendomme har fået ved den sidste vurdering og på grund af den almindelige inflation. Det kan der i og for sig ikke være noget at indvende imod. Men jeg må dog sige, at vi havde hellere set det foretaget på en anden måde, idet vi mener, at formueskatten, sådan som den er i dag, virker diskriminerende på familierne. Det er jo sådan, at hvis en mand og en kvinde hver for sig ejer 450.000 kr., skal de efter de nye satser betale 0 i formueskat. Går de hen og gifter sig, ejer de tilsammen, 900.000 kr., hvorefter de bliver beskattet af 450.000 kr., dvs. en ægteskabsskat på ca. 4.000 kr. om året. Vi ville derfor hellere have beholdt den nuværende beløbsgrænse, 300.000 kr., men have sagt, at det var pro persona, sådan at når man var gift, havde man stadig væk hver 300.000 kr. i skattefri formue. Det ville være en retfærdighedsgerning over for alle ægtepar i dette land, om vi gjorde det.

Der er jo også spørgsmålet om procenten. Den er sat til 0,9, som den har været hidtil, men den forrige regering havde jo foreslået den hævet til 1 pct. Vi mener, det er godt, at vi beholder den på 0,9 pct., netop af hensyn til de mennesker, som blev nævnt fra det konservative folkepartis side, håndværkere, handlende osv., der er nødt til at have en vis formue for at kunne udføre deres erhverv. Men vi kunne dog godt tænke os at undersøge muligheden for at lave en vis progression i formueskatten, sådan at de virkelig store formuer f. eks. blev beskattet med 1,2 pct. Derved ville vi også få noget af det provenu ind igen, som tabes på andre områder. Men forslaget er bedre end ingenting, selv om vi altså kunne tænke os det betydelig bedre, og vi vil gerne medvirke til at arbejde med det i udvalg.

Kaj Hansen (DKP):

Først nogle principielle betragtninger over boligpolitikken.

De forslag til ændring af ligningsloven, der er fremsat af regeringen og andre partier vedrørende lejeværdien af egen bolig, må ses i lyset af en lang årrækkes forfejlet boligpolitik i dette ting. Den direkte årsag er måske nok den del af S' og SF's boligforlig, der nåede

at blive gennemført af den tidligere regering, men også det forslag, der da blev gennemført, byggede jo videre på en boligpolitik, der hvilede på et helt forkert grundlag.

År efter år er boligpolitikken blevet lappet sammen med et stadig dårligere og dårligere resultat for befolkningen som helhed, men det har næsten altid været virkningerne af den forkerte boligpolitik, man har beskæftiget sig med, og ikke årsagerne til den. Selve ondets rod har man ikke haft fat i eller i hvert fald ikke gjort noget ved.

Når lejligheder og boliger blev så dyre, at folk ikke kunne betale, er der gennemført tilskudsordninger i form af boligsikring, skattefordele eller andet. Det har ikke løst nogen problemer, men udskudt dem, og boligpolitikken har bevæget sig i en siksak-kurs, hvor den er blevet brugt som instrument i den økonomiske politik.

Boligen er jo en menneskeret og et socialt gode, og lovgivningen bør anlægges derefter. Vi har ingen tiltro til, at de fortsatte lapperier ændrer ved de fortvivlede boligforhold. I stedet for nødløsninger af den ene eller den anden art må det hele vendes om, og der må tages fat ved ondets rod.

Produktionsomkostningerne ved opførelse af boliger må bringes ned, og i den takt, det sker, kan tilskudsordninger nedtrappes eller måske helt bortfalde. For det første skal spekulatoren i jord og fast ejendom standses. Spekulationen i boligen overhovedet må væk. I udskrivningslovforslagets skriftlige fremsættelse oplyser finansministeren, at ejendomsværdierne fra 14. alm. vurdering til 15. alm. vurdering er steget med 106 mia kr. Det er et fantastisk beløb, når man betænker, at der ikke ligger nogen reel værdiforøgelse bagved eller nogen arbejdsindsats overhovedet. Det er inflationens kilde nr. 1, og en alvorlig indsats for en ændring af boligpolitikken må begynde med jorden.

Jordspekulationen må standses, og al jord til boligformål må overtages af stat og kommuner til den pris, jorden var værd til landbrug eller gartneri.

For det andet er der renteslaveriet i boligsektoren. Den tårnhøje rente er den anden afgørende faktor for at nedbringe boligomkostningerne. Det siger sig selv, at med jord til fantasipriser og en rente på 13 pct. eller mere kan der ikke bygges billige boliger. I den udstrækning staten selv vil finansiere

[Kaj Hansen.]

boligbyggeriet, f.eks. til en rente på 4 pct., kan der ske en tilsvarende nedsættelse af boligsikringen, hvis den ikke helt kan bortfalde. Det er svært eller helt umuligt at se visdommen i, at de forskellige tilskud til boligformål i virkeligheden går i lommen på jord- og ejendomsspekulanter.

For det tredje må byggematerialeindustrien ind under samfundets kontrol, således at priser og avancer fastsættes ud fra, hvad der tjener samfundet og ikke spekulative formål.

Da det er første gang, jeg har ordet i en boligdebat, har jeg fremført disse generelle betragtninger for at fastslå, at kommunistisk parti har en anden og bedre løsning på boligproblemerne end dem, der hidtil er blevet praktiseret i denne sal.

Om de forslag, der ligger vedrørende lejeværdien af egen bolig, skal jeg sige, at vi ikke kan støtte nogen af forslagene i den skikkelse, de nu foreligger i. Vi kan selvfølgelig ikke gå ind for regeringens forslag, når den vil ændre lejeværdien af ejendomme med en ejendomsværdi på over 700.000 kr. fra 8 pct. til 6 pct. Det er jo igen det store hartkorn, der skal tilgodeses.

Samtidig hermed skal loven skærpes for folkepensionisterne. Skattepligtige over 67 år skal nu sidestilles med andre, hvorimod der i den gældende lov har været en særstilling med en lavere sats for ejendomme op til en ejendomsværdi på 300.000 kr. Det må siges at være et særligt, men ikke tiltalende træk, regeringen her lægger for dagen. De konservatives forslag går noget efter samme linjer. De vil også fritage ejendomme med en ejendomsværdi over 500.000 kr. og over 700.000 kr. for de nuværende satser på henholdsvis 6 og 8 pct., hvilket vi selvfølgelig ikke kan støtte.

Centrum-demokraternes forslag, der hovedsagelig går på, at overskuddet af eget hus ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomst, kan i den generelle affattelse føre til nye urimeligheder. I den betrængte bolig-situation, vi har, kan det ikke accepteres, at overskuddet ikke skal medregnes, uanset indtægt eller formue. Vi vil fortsat ikke give noget til velhavere, som andre skal betale.

Den lov, som S og SF gennemførte, har vi med rette kritiseret, først og fremmest fordi der blev broderet videre på et galt grundlag

og ingen problemer i virkeligheden blev løst, samtidig med at mange bliver ramt uretfærdigt, da de nu engang har sat sig for boligudgifter i tillid til den bestående lovgivning. Det er her først og fremmest de mange lønmodtagere i parcelhusene, vi tænker på, og i særdeleshed huse op til ejendomsværdier på 300.000 kr. eller måske noget mere i geografiske områder, hvor ejendomsværdierne er gået i top.

For mange især ældre mennesker, der i årevis har betalt af på et ofte beskedent hus, erkender vi, at det overskud, der fremkommer er et problem, der bør løses, fordi man her straffer slid og sparsommelighed. Men vi understreger, at der også her må anlægges en social målestok, og at det kun kan komme til at gælde for de laveste indtægter. Standardfradraget, som det nu er, ønsker vi bibeholdt.

Men nu vil vi se, hvad der kommer ud af udvalgsbehandlingen, og finder vi det nødvendigt, vil vi stille ændringsforslag.

Sammenfattende skal det siges, at ingen problemer er løst. Det er kun en stakket frist. Den rigtige løsning af parcelhusspørgsmålet er en langsigtet politik, der begynder med en skattereform, hvor alle fradrag fjernes fra selvangivelsen, også renter af gæld i eget hus, og hvor der gives en skattefri bundgrænse på 30.000 kr.

Men det er klart, at det forudsætter, at så må jagten gå ind på de 17 mia kr., som i dag ikke kommer til beskatning. Vi skal senere i tinget fremsætte et sådant forslag.

Til slut vil jeg gerne sige, at vi har noteret, hvad statsministeren sagde i regeringens erklæring i tirsdags. Jeg citerer:

„Regeringen er på denne baggrund af den opfattelse, at der ikke i den nuværende situation bør ske en yderligere belastning af befolkningens boligudgifter.“

Det tager vi som udtryk for, at det gælder såvel ejere som lejere, og herudfra forventer vi, at regeringen vil tage en positiv stilling til det forslag om huslejestop, vi vil fremkomme med senere. Det vil have afgørende betydning, at folketinget bekræfter den indstilling til spørgsmålet, som statsministeren gav udtryk for.

Om reguleringen af befordringsfradraget vil jeg gerne sige, at det stiller vi os velvilligt til og vil gerne se på det, når det kommer tilbage fra udvalgsbehandling.

[Kaj Hansen.]

Om forslaget til ændring af udskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat vil jeg gerne sige, at forslaget jo først og fremmest drejer sig om at hæve den skattefrie formuegrænse. De lovforslag, regeringen har fremsat i de sidste dage, og de lovforslag, der er bebudet, karakteriserer på udmærket måde såvel venstres som regeringens politik. Det er de velbjærgede, der skal beskyttes i al måde. Det er de store inflationsgevinster, der ikke må pilles ved. Det er ikke forslag, der kunne beskytte folke- og invalidepensionisterne mod inflationens virkninger og udhulningen af pensionerne, der kommer fra regeringens hånd. Nej, det er som f.eks. i dette lovforslag formueejernes interesser, der skal varetages, og endda helst så hurtigt som muligt.

Her er det de store procenter, der tages i anvendelse: en forhøjelse af formuegrænsen med 50 pct, fra 300.000 kr. til 450.000 kr. Men i realiteten er det jo mere endnu, da skattepligten først indtræder ved $\frac{1}{2}$ mill.kr. med det formidable beløb af 450 kr. Og derudover er der jo lettelser i hele skalaen, også for formuer på 1 mill.kr., på 2 mill.kr. osv.

I forslaget indgår også, at den skattefrie bundgrænse for dødsboer skal sættes i vejret. Det føler vi os ikke overbevist om er rigtigt. I virkeligheden er der jo her tale om en inflationsgevinst til arvingerne. Derimod vil vi ikke afvise, at der sker en justering af selve bofradraget.

Vi må derfor som helhed afvise regeringens forslag, men det kan vel næppe undre nogen i dette ting, at kommunisterne ikke vil være med til at lette skatten for halv-, hel- og mangemillionærer.

Mølgaard (DR):

Det sæt lovforslag, vi nu har på bordet og til behandling ved denne lejlighed, er ligesom faldet lidt over hinanden. Der er faldet nogle initiativer fra flere politiske sider her i salen. Man har haft gevaldig travlt med at udarbejde lovforslag, der til en vis grad dækker fælles intentioner, om end der vel nok er variationer i lovforslagenes indhold.

Jeg vil gerne indledningsvis takke for de initiativer, der er udfoldet fra forskellig side med henblik på at sætte denne debat i gang. Med de forslag, der her er lagt frem på bordet, er der åbnet for ballet, der skal føre

frem til nye boligløsninger. Vi har ikke følt foranledning til at sende selvstændige invitationer ud, for alene hermed var der jo åbnet for debatten om nye boligløsninger.

Det kan da rigtignok være på tide at få ændret på boligområdet, også på de områder, som vi specielt har oppe ved denne lejlighed. Der må rettes på en hel del skævheder, der må rettes på en hel række sociale uretfærdigheder, der er et produkt af den ulyksalige boligpolitik, man har ført i de senere år her i landet.

Regeringsforslaget går jo kort sagt ud på, at vi skal vende tilbage til en tidligere bestående lovgivning. Det er godt, det er anerkendelsesværdigt, at regeringen selv erkender, at dette her ikke kan være en stabil løsning, men kun må være en midlertidig løsning.

Det havde vel egentlig været i orden, hvis man blot drømte om at gennemføre dette her for januar måned, måske februar måned med eller marts, men nu er det jo ligningsloven, det drejer sig om her, så vi skal ikke tro, at vi som på prisområdet får en otte ugers virkning af loven, hvis vi først gennemfører den med det skattesystem, vi har. Der er dog det rare ved prisloven — det er ellers svært at finde noget rart ved den — at galskaben kun varer i 8 uger, hvorimod den galskab, der vil indføres ved at vende tilbage til den bestående tingenes tilstand, vil vare i lang, lang tid og formentlig fra regeringens side er tænkt som en sovepude til at kaste boligproblematikken fra sig, indtil vi måske om et år eller to kan konstatere, at nu er venstres 100 dages program enten debatteret til ende eller på visse områder måske gennemført.

Vi skal bygge en konstruktiv boligløsning op, og hvis vi ikke starter på det konstruktive, det holdbare, straks, får vi ikke tid til at få det gennemført inden for det næste år. Regeringen og folketingsretten vil kaste sig over utallige andre ting, gode ting, saglige ting, samfundsløsninger på visse områder, sammenblandet med hårdnakkede særinteressers anløb imod lovgivningsmagten for at føre deres små hypheste ud som politik.

Sandslotte, luftkasteller, røverborge og store, store nyttige bygninger vil man bygge op, men man vil putte boligområdet i baghånden, hvis man ikke starter straks.

Man kan ikke vende tilbage til den tidli-

[Mølgaard.]

gere tingenes tilstand. Den tidligere tingenes tilstand var baseret på nogle gamle tal, i dag har vi nye tal på bordet. Det gør ikke så meget, så længe det drejer sig om Chr. Hansens regnebog, at det er gamle tal, man arbejder med, selv om skoleungdommen måske får et lidt forkert indtryk af, hvad det koster at grave grøfter rundt om i landet, hvis man arbejder med Chr. Hansens den gamle. Vender vi tilbage til det gamle system med dets tal her, så graver vi grøfter, nye grøfter, imellem ejere og lejere, vi uddyber eksisterende grøfter, og vi graver nye grøfter. Vi udbygger eksisterende grøfter imellem folk, der købte hus før og efter en ulyksalig dato i december 1969, vi graver videre på de grøfter, som skaber stavnsbindinger, som gør, at en borger, der engang havde sit arbejde på Amager og valgte sig sin boplads dengang på Amager, ikke har råd til at flytte til Gladsaxe, ikke alene fordi kommuneskatten er så høj i den kommune, men også fordi det koster så dyrt at flytte til Gladsaxe. Det koster at flytte, fordi man sidder efter gammel lejeværdiansættelse i den bolig, man sidder i, og flytter man til et nyt sted, bliver det nye lejevurderingssatser, man kommer til at arbejde med.

Den omstændighed, at der allerede er gennemført en ændring i loven, vedtaget for en god portion tid siden, gør, at der siden er truffet dispositioner af borgere i tillid til, at de nu vedtagne forslag vil blive ført ud i livet. Priserne har tilpasset sig derefter, nye vil komme i klemme, hvis man vender tilbage til det gamle system. Der er også folk, der er kommet i klemme i anledning af det nye system.

De bemærkninger, jeg fører frem her, skal ikke tages som en ubetinget opbakning af det system, der eksisterer i dag, men de skal bare tages som et udtryk for, at hverken det system, vi har i dag, eller regeringens forslag om på kortere sigt at vende tilbage til det tidligere system er en konstruktiv løsning efter vor opfattelse.

Det, vi skal, er at standse urimelighederne og ulighederne på boligmarkedet. Det gør vi kun, hvis vi erkender visse forhold, nemlig bl.a. at købstidspunktet ikke må være afgørende for fastsættelsen af en størrelse som lejeværdien. For når det kommer

til stykket, er lejeværdien vel ens af en bolig, hvad enten man har købt den i 1898, eller man har købt den i dag, hvis vi regner det i procent af værdien i dag.

Dernæst skal vi erkende, at det ikke nytter alene at diskutere ligningslov, udskrivningslov, formueangivelse, formueskat, dødsboskat osv. Man må have udlejningsområdet med ind i billedet, man må skabe lighed mellem ejere af egen bolig og lejere i skattemæssig henseende også. Boligformen må være skatteansættelsen uvedkommende.

I denne forbindelse kommer lejeværdibegrebet og lejeværdibegrebets videre skæbne ind, lejeværdibegrebet, som kan anfægtes stærkt, men dets videre skæbne må stærkt afhænge af mulighederne for at skille privatgældsrenter ud fra skattegrundlaget, og det skulle jo være under undersøgelse på embedsmandsplan.

Efter retsforbundets opfattelse bør denne undersøgelse intensiveres, så vi i løbet af meget kort tid har resultatet til rådighed for udvalgsarbejdet om de lovforslag, vi her beskæftiger os med.

For det tredje må vi erkende, at kapitaliseringsgevinster ved forbedringer for visse grupper vil skade næste generation, hvis ikke vi inddrager dem. Det er helt centralt i problemkredsen, at jord- og ejendomsspekulationen bringes til ophør, ellers får vi ikke skabt social retfærdighed imellem Københavns kommune, Skjern kommune og Gladsaxe kommune. Alle må erkende, at vi ikke har lighed, hvis ikke vi tager med i vurderingerne af den ene og den anden skatteydets situation, hvad forbrugsmulighederne er i den ene og den anden situation, og skåner vi de arbejdsfri gevinster, rammer vi de arbejdsskabte indkomster ekstra hårdt, og det sidste var dog hårdt nok i forvejen.

Der bliver brug for at tage særligt hensyn til ældre i boliger med lav gæld; der er også intentioner i nogle af de lovforslag, der ligger fremme her, i den retning, men efter retsforbundets opfattelse må skattemæssig kompenseres med en offentlig prioritet i ejendommen, så det ikke blot bliver statstilskud til arvinger, vi yder, og så også fortsat principielt stiller alle pensionister ens.

Jo lavere indkomstskatterne er, desto mindre er også de skævheder, lejeværdien og rentefradraget kan give. Derfor er det kon-

[Mølgaard.]

struktiv boligpolitik at gennemføre offentlige besparelser, så skatterne kan sættes klækkeligt ned.

Retsforbundet vil i de kommende uger startende under finanslovdebatten på tirsdag fremkomme med bidrag til også ad den vej at bøde på skævhederne på boligområdet. En egentlig langsigtet boligreform må også skaffe lighed mellem lejerne indbyrdes. Disse problemkomplekser må tages op til drøftelse.

Inden jeg vender tilbage til det, skal jeg lige skyde ind, at med hensyn til formueskattejusteringerne og dødsboskattejusteringerne, som også er oppe til debat her, vil jeg godt bemærke, at der nok er grund til at kigge på de tanker, der er lagt frem i disse lovforslag, men er det nu egentlig også dér, vi skal sætte først ind? Hvis vi letter på disse områder, skader vi mulighederne for ad indkomstskattens nedtrappingsvej at få skabt lighed på boligområdet. Jeg vil egentlig hellere rent personligt indkomstskatten til livs i første ombæring, end jeg vil formueskatten. Det er et prioriteringsproblem, og min prioritering er klar.

Befordringsgodtgørelsen er oppe til debat, og man må i og for sig være positivt indstillet over for, at den justeres i overensstemmelse med prisudviklingen, men det er dog egentlig ret barokt, at man samtidig fastholder stavnsbindingstankerne. Det var måske nok så konstruktivt at sætte ind over for de stavnsbånd, som er lagt ind i denne lovgivning i kraft af forskellen i lejeværdiansættelsen, afhængig af hvornår man har købt sin bolig.

Jeg er taknemmelig for finansministerens ord om, at disse ting naturligvis må underkastes drøftelse, og som en naturlig konsekvens af den parlamentariske situation er finansministeren jo indstillet på, at det er frie drøftelser, der skal gå for sig. Jeg vil imidlertid ønske at man i de drøftelser, der forestår, tager hele dette problemkompleks, hele boligområdet, op til en samlet vurdering; for de lovområder, som er oppe til debat i dag, kan ikke alene skabe den holdbare, stabile boligløsning, som landets boligbrugere, som alle landets skatteborgere, som alle landets borgere hungre efter, og vi må i gang med det langsigtede på meget kort sigt.

Sætter vi os for at få løst disse problemer nu, så snart som overhovedet muligt, så har vi formentlig en løsning i løbet af et par måneder. Lad repræsentanter for samtlige folketingets partier sætte sig sammen, lad os mure dem inde i 8 dage, 14 dage eller sågar 8 uger — så længe prisloven virker — lad os mure dem inde, indtil de kommer ud med en løsning, en helhedsløsning, og lad os så tage stilling til den. Så tror jeg, vi kan få noget konstruktivt, der vil holde noget længere, og ikke skabe de skævheder, som de forslag, der her er oppe til debat, i sig selv vil rumme.

Retsforbundet vil gerne medvirke til konstruktive løsninger på dette område, men vi har ikke megen appetit på lapperier.

Hagen Hagensen (KF):

Hr. Glistrup fandt ingen betryggelse i, at forskudsopgørelsen kunne undergives en yderligere prøvelse i skatterådene. Det gør jeg, og jeg kan herom henholde mig helt og fuldt til, hvad der står i bemærkningerne til lovforslaget, og til, hvad mit partis ordfører har sagt.

Men i den forbindelse sagde hr. Glistrup, at han, der var runden af gammel skatterådsset, fandt, at tidligere rettede skatterådene sig ikke efter embedsmændene, de var fribårne folk, men nu var skatterådshvervene blevet politiske ben, og man var embedsmændenes fanger.

Jeg må på alle skatterådsmedlemmers vegne her i landet tage afstand fra en bedømmelse som den, hr. Glistrup her har givet. Med den udnævnelse af skatterådene, der finder sted, og som har haft uændret grundlag, så længe de har bestået, sker der en udvælgelse efter forskellige erhverv og også efter forskellig politisk opfattelse, men det er ikke noget politisk ben, det er et hverv, hvor man udfører et sagligt virke, og hvor man lever op til selvstændig stillingtagen inden for — og jeg må tilføje naturligvis — lovens og andre retskilders rammer.

Jeg finder, at der i prøvelsen i et kollegialt organ som skatterådet, der er sammensat efter forskellig politisk opfattelse, men hvor der udføres et sagligt arbejde på lydfri måde i samvirke imellem de mennesker, der sidder i skatterådene, ligger en betryggelse både for borgeren og for den skatteforvaltning, vi har her i landet, og jeg finder

[Hagen Hagensen.]

det ikke klædeligt for hr. Glistrup at klandre skatterådene i deres virke.

Formanden:

Forinden jeg giver ordet til finansministeren, kan jeg til orientering for medlemmerne meddele, at efter finansministerens tale vil der blive en pause.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg vil gerne have lov til at sige tak til de ordførere, der helt eller delvis har givet tilslutning til regeringens forslag, og også til de ordførere, der har givet tilslutning til, at man i udvalg nærmere vil overveje en række enkeltheder.

Jeg har på fornemmelsen, at det ikke er særlig påkrævet, at jeg nu begynder at kommentere en lang række af de tekniske problemer, som har været draget ind i debatten. Jeg tror, at det arbejde mere praktisk kan udføres under det udvalgsarbejde, som nu skal gennemføres for disse lovforslags vedkommende. Men jeg vil dog gerne knytte nogle enkelte kommentarer til det, der har været fremført.

Hr. Egon Jensen spurgte, hvornår der kom forslag til en hel boligløsning eller en permanent boligløsning, og hr. Dahlgaard havde en bemærkning om, at man ikke skulle sætte uret i stå. Jeg kan dertil sige, at det er heller ikke et ønske, vi har fra regeringens side, og jeg tror, at boligministeren allerede er gået i gang eller hurtigt vil gå i gang med at overveje de vidtrækkende problemer, der jo ligger i en langsigtet boligløsning.

De forslag, som regeringen har fremsat, bygger jo kun på en midlertidig løsning, hvor man ikke ønsker at forandre tingenes tilstand for ikke at skabe nye problemer, nye ting, som vil gøre det vanskeligere at nå frem til en endelig løsning af spørgsmålene. Jeg vil tro, at disse langsigtede løsninger i indeværende folketingssamling vil kunne indgå i de videre overvejelser i forbindelse med disse boligproblemer.

Hr. Ømann spurgte i denne forbindelse, hvordan det gik med det udvalg, der arbejdede med at skille privat gæld ud fra anden gæld. Jeg kan sige, at dette udvalgsarbejde ikke er gået i stå, i hvert fald har jeg ikke sat det i stå, og jeg tror også, det er nyttigt, at det fortsætter. Det kan jo i forbindelse med en endelig boligløsning være rart også at have disse problemer afklaret, hvis det er muligt at afklare dem.

Der har fra forskellig side været nævnt behovet for, at overskud på bolig ikke blev beskattet. Jeg kan sige, at fra regeringens side er vi åbne over for disse problemer; vi har bare ikke ment, at man i forbindelse med en midlertidig forlængelse af bestående regler skulle drage disse områder ind i en sådan lovgivning, men at de naturligt måtte indgå i den mere langsigtede lovgivning.

Må jeg sige til hr. Glistrup i anledning af hans omtale af ligningsmyndigheder i almindelighed, at jeg absolut ikke deler den opfattelse, som hr. Glistrup gav udtryk for. Fra et mangeårigt arbejde i ligningsrådet har jeg en vis føling med, at ligningsmyndighederne udfører et sagligt, nyttigt og værdifuldt arbejde, så jeg kan i hvert fald ikke acceptere de nedsættende bemærkninger, der er blevet rettet imod vores ligningsmyndigheder.

Jeg håber, at ligningslovforslaget må få en positiv vurdering i folketingsudvalget, og at man med hensyn til den midlertidige boligløsning vil kunne nå frem til et resultat, der følger regeringens indstilling. Jeg anerkender blankt, at det er en ret uoverskuelig lovgivning. Jeg vil også gerne understrege, at set fra et administrationssynspunkt, set fra et finansministerielt synspunkt og fra en finansministers synspunkt vil det være meget vigtigt, om man med de løsninger, man finder frem til, i en langsigtet lovgivning kan skabe forenklinger, der gør det muligt, både for dem, der skal administrere lovene, og vel først og fremmest for dem, der skal leve med dem, at nå frem til løsninger, der er tilstrækkelig overskuelige. Så jeg er helt enig med de ordførere, der har været inde på

[Finansministeren.]

disse betragtninger. Jeg mener, at man ikke i længden kan køre videre med at beregne lejeværdi af tre forskellige ejendomsskyldvurderinger. Det er naturligvis ugørligt, og det er ikke det, der er sigtet med denne lovgivning; tværtimod er sigtet med denne lovgivning alene det, at man skulle få tid til at nå frem til den endelige løsning.

Jeg takker også de ordførere, der på forskellig vis har givet tilslutning til de andre ting i ligningslovforslaget; jeg tror, at man her vil kunne nå frem til enighed på de forskellige områder, både med hensyn til forhøjelsen af kørselsudgifterne og med hensyn til denne ankeinstans, som jo også er indsat i forslaget. Jeg tror ikke, at denne ankeinstans vil medføre noget større administrativt besvær — så ville jeg have været betænkelig over for den — men jeg mener, det er rimeligt, at borgerne har et forum, hvor de, hvis de føler sig helt urimeligt behandlet, kan få en ny prøvelse af deres forskudsregistrering.

Med hensyn til forslaget om ændring af udskrivningsloven og loven om særlig indkomstskat, altså spørgsmålet om forhøjelse af den skattefri bundgrænse for formuer, har der også været forskellige opfattelser. Efter min mening må det være helt rimeligt, at formueskattegrænsen forhøjes til de 450.000 kr. Der ligger jo ikke deri en nedsettelse af formueskatten. Til dem, der har talt om provenuedsættelse, må jeg spørge: i forhold til hvad? Ikke i forhold til de gældende regler eller i forhold til de regler, der var gældende forud for den nye ejendomsskyldvurdering. Der er jo en provenugevinst på 40 mill. kr., altså trods alt en mindre stigning i formueskatterne.

Jeg vil gerne sige til hr. Jens Møller, at de tanker, som man fra kristeligt folkeparti rejser, er nok tanker, der bør indgå i en videre overvejelse med hensyn til formuebeskatningen i fremtiden. Men vi står jo på dette område i en situation, hvor denne lovgivning gerne skulle gennemføres så hurtigt, at den kan indgå i de slutopgørelser, som skal foretages for skatteåret 1973. Jeg tror ikke, det vil være muligt på så kort tid at foretage gennemgribende ændringer i vor formueskattelovgivning, men jeg er parat til at overveje den problemstilling,

som man fra kristeligt folkeparti her har fremført.

Jeg vil gerne henstille, at man i skatteudvalget netop tager denne lovgivning frem og foretager en hurtig behandling af den. Når den skal have virkninger for det skatteår, som er udløbet, altså for 1973, og skal indgå i de selvangivelser, som skal afleveres om kort tid, så kræver dette lovforslag en hurtig behandling, og derfor vil jeg gerne henstille, at man foretager en sådan hurtig behandling i skatteudvalget.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.30.

Mødet udsat kl. 12.25.

Mødet genoptaget kl. 13.30.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Medlemmer af folketinget Ivar Nørgaard, Tillisch, Enggaard, Niels Helveg Petersen, Ninn-Hansen, Melchior, Ømann, Chr. Christensen, Knud Jespersen og Ib Christensen har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til udenrigsministeren:

„Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den markedspolitiske situation?“

I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om et dyrtidstilskud og forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidig ændring af dyrtidsregulering af arbejdsvederlag.

(De skriftlige fremsættelsestaler findes sp. 486 ff.).

Man fortsatte derefter behandlingen af dagsordenens punkter 3-6, der var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven,

første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Juul-Madsen m. fl.],

første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Erhard Jakobsen m. fl.]

og

første behandling af forslag til lov om ændring af udskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat.

Forhandlingen genoptoges.

Glistrup (FP):

Jeg takker hr. Stetter for hans tilsagn om, at han ikke vil kunne fortsætte som formand for skatteudvalget, når partierne fremsætter deres forslag til forbedringer af skattelovgivningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen.

(Lovforslaget (nr. 20) findes i tillæg A. sp. 61, fremsættelsen i tidenden sp. 126).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Egon Jensen (S):

Jeg skal ikke tage meget af tingets tid — der er endnu en førstebehandling — for jeg tror nok, man forholdsvis kort kan gøre sin stilling klar til dette lovforslag. Selv om jeg

ser, at indenrigsministeren ikke er nået at komme frem til sin stol, kan man godt have medfølelse med ham, hvor han end befinder sig her i riget.

Indenrigsministeren indrømmer selv, at det er urimeligt, at man, efter at budgetter og udskrivningsprocenter er fastlagt og vedtaget af andre folkevalgte forsamlinger, griber ind i amtskommunernes ret til udskrivning af grundskatter. Når man har en sådan betænkelighed, hvorfor så ikke holde sig fuldstændig tilbage og vente, til tid er?

Ved at nedsætte den maksimale promille fra 20 til 15 konfiskerer man bogstaveligt talt 400 mill. kr. i amtskommunerne. Det gør ikke så meget, siger indenrigsministeren — jeg skal i parentes bemærke, at indenrigsministeren jo tidligere var formand for Amtsrådsforeningen — for man kan jo ikke bruge dem alligevel. Jeg må nok sige, det er en ret stærk bemærkning fra indenrigsministeren, at når de alligevel ikke kan bruge pengene, så kan man lige så godt konfiskere dem i form af at sætte grundskyldpromillen ned.

Man kan spørge, hvad det egentlig er for en tankegang. Man forærer uden videre 400 mill. kr. til mange jordbesiddere. Jeg ser helt bort fra parcelhusejere, idet det drejer sig om forholdsvis minimale beløb, parcelhusejerne bliver lettet for, medens det så sandelig ikke er småbeløb, det drejer sig om, når det er jordbesiddere med forholdsvis stort jordtilliggende.

Dertil kommer også, at de større jordbesiddere har mulighed for at få en lettelse, ikke på 100 kr. eller 150 kr., men på flere hundrede tusinde kroner. Det finder vi ikke rimeligt. Der er tale om en skattelettelse for nogle, men der er i høj grad tale om omflytning af skattebyrden, så andre skal betale. Når regeringen senere, som den har bebudet, kommer med forslag om fritagelse for grundskat på landbrugsjord, så vil det alt i alt betyde, at 1.000 mill. kr. flyttes fra en del af skatteyderne til en anden. Det kan vi ikke medvirke til.

Man er åbenbart i venstre ikke klar over, at grundskatter er en form for afgift for udnyttelse og benyttelse af den danske jord. Men det er åbenbart en linje, regeringen har lagt, at beskattningen skal flyttes fra grundskat til indkomstskat, og hvad enten man sætter ølse for eller ølse bag, så mister pøl-